

Handläggare
Sporrong Anna-Terese
Dahl Jessica
Sverkersson Ida

Datum
2016-12-02
Rev 2016-12-07

Diarienummer
OSN-2016-0341

Omsorgsnämnden

Verksamhetsplan och budget 2017-2019 för omsorgsnämnden

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

- att** fastställa verksamhetsplan och budget för 2017-2019 enligt föreliggande förslag,
- att** fastställa ersättningen för personlig assistans enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) till 261 kr per timme utom för de som har beslut om vaken natt eller jour hela natten,
- att** fastställa ersättningen för personlig assistans för dem som har beslut om vaken natt eller sovande jour hela natten till 291 kr per timme för samtliga beviljade timmar,
- att** uppdra till förvaltningen att återkomma till nämndens sammanträde i januari med förslag på effektiviserande åtgärder samt
- att** överlämna verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017-2019. Verksamhetsplanen visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom inriktningsmål, uppdrag och budget. Omsorgsnämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats. I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll.

Från och med 1 januari 2017 ansvarar omsorgsnämnden för både systemledning och verksamhet i egen regi samt för arbetsmiljön inom förvaltningen. Sammanslagningen innebär förändrade och mer effektiva arbetssätt, vilket kommer att ge ekonomisk effekt. Budgeten innehåller krav på effektiviserande åtgärder, som nämnden beslutar om den 11 januari 2017.

Ärendet

Utgångspunkten för omsorgsnämndens verksamhetsplan är att personer med funktionshinder i största möjliga utsträckning ska ha möjlighet till egenmakt och inflytande. Detta leder till förbättrad kvalitet i omsorgen för personer med funktionsnedsättning så att den enskilde kan leva ett liv med goda levnadsvillkor.

Omsorgsnämndens arbete med jämställdhets- och hållbarhetsfrågor är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska ha en god och trygg miljö, kunna delta i sociala sammanhang på lika villkor och leva ett gott liv.

För att vidareutveckla dialogen med medborgarna har nämnden utarbetat forum och modeller för att öka delaktighet, stärka inflytande och därmed möjliggöra större egenmakt för den enskilde.

För att upprätthålla ett hållbart samhälle där medborgare ska leva ett gott liv, är det av vikt att bevaka att kostnader inte överstiger intäkter och att det finns utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i Uppsala kommun. Det är en således en stor utmaning att klara en ekonomi i balans samtidigt som målsättningen är en långsiktig hållbar välfärd.

För att få en ekonomi som är jämställd och hållbar kommer omsorgsnämndens under planperioden bland annat ha fokus på att se över kostnader inom barn- och ungdomsområdet, ersättningen som ges för personlig assistans samt genomföra en översyn av alla boendeformer så att omsorgsnämnden kan verkställa beslut inom rimlig tid.

I samband med budgeten fastställs också ersättningen per timme för personlig assistans enligt LSS.

Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser med förslag på effektiviserande åtgärder redovisas vid nämndens sammanträde 11 januari 2017.

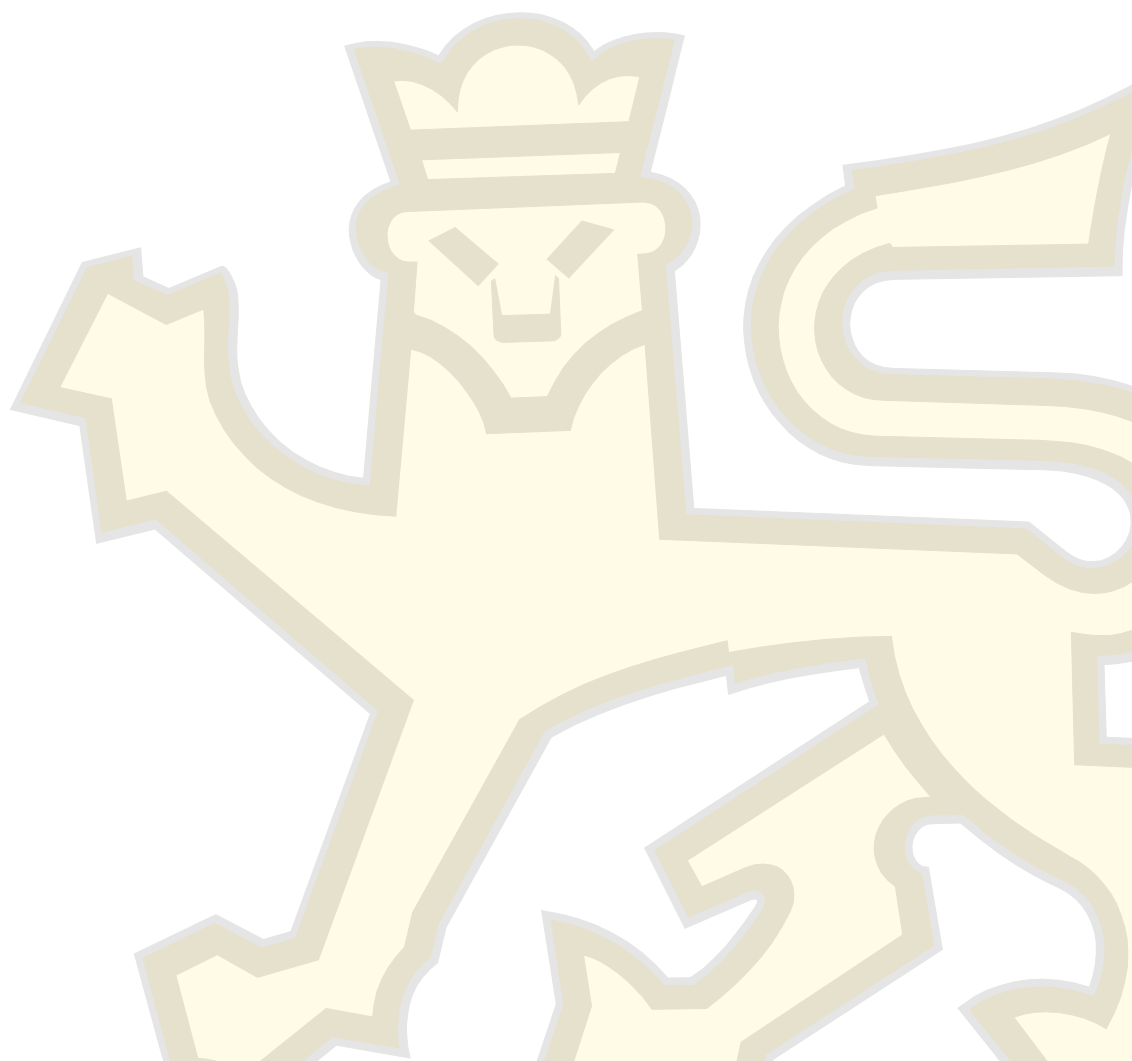
Omsorgsförvaltningen

Tomas Odin
direktör

Verksamhetsplan och budget 2017-2019

För omsorgsnämnden

Ett aktiverande dokument som omsorgsnämnden
fattade beslut om den X december 2016



INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning	3
1.1	Omsorgsnämndens uppdrag	3
1.2	Omvärld och förutsättningar.....	3
1.3	Politisk plattform	4
1.4	Syfte med omsorgsnämndens verksamhetsplan och budget.....	5
1.5	Begrepp som används i verksamhetsplanen	5
2	Mål och åtgärder	7
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 - Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	7
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	9
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 - Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i.....	10
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	11
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 - Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart.....	12
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	13
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 - Uppsala ska vara jämlikt med goda levnadsvillkor för invånarna	14
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	15
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 - Uppsalas invånare ska ha arbete och bostad	16
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	19
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 - Uppsalas alla elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	21
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	21
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 - I Uppsala ska invånarna leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov.....	22
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	26
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 - Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	27
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	28
	Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 - Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och ska med hög kompetens möta Uppsala	29
9.1	Nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig.	29
9.2	Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans.	29
9.3	Nämndmål: Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande.	29
9.4	Nämndmål: Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar.	30
9.5	Nämndmål: Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor.....	30
	Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin	31
3	Budget 2017	33
	Bilaga 1 Uppföljningsplan	33

1 Inledning

1.1 Omsorgsnämndens uppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt *lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)* oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt *socialtjänstlagen (SoL)* i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar för uppgifter enligt *hälso- och sjukvårdslagen*.

Uppsala kommuns hälso- och sjukvårdsansvar riktar sig till personer som fyllt 17 år och inträder där vårdbehovet uppgår till mer än 14 dagar. Uppsala kommun har ett hälso- och sjukvårdansvar upp t.o.m. sjuksköterskenivå- basal och/eller avancerad hemsjukvård.

Nämnden ansvarar för ca 5 040 personer med biståndsbeslut och ca 2 200 medarbetare¹.

1.2 Omvärld och förutsättningar

Uppsala är del av en omvärld som förändras snabbt. I mångt och mycket avgörs Uppsalas framtid av hur världen i stort kommer att utvecklas under kommande decennier. Det är en utveckling som kan beskrivas som osäker och som ger upphov till ett antal globala samhällsutmaningar. Utmaningarna är utgångspunkt för FN:s hållbarhetsmål i agenda 2030, EU:s strategier och den nationella politiken. Alla människor, företag, kommuner och stater påverkas av dessa samhällsutmaningar och har ett ansvar att hantera dem. Det globala påverkar det lokala.

Vårt samhälle påverkas av ett antal globala utmaningar som har att göra med urbanisering, nya ekonomiska och geopolitiska tyngdpunkter samt höjd levnadsstandard globalt sett. Mark, vatten och den ekologiska infrastrukturen behöver användas på ett uthålligt sätt. I det sammanhanget kommer landsbygden att spela en allt viktigare roll, bland annat för råvaru- och energiproduktion och för nya sätt att bruka mark och vatten.

Under de kommande årtiondena kommer betydligt fler människor än idag att leva och vara verksamma i Uppsala. Ökningen beror dels på att det föds många nya invånare. Dels på inflyttning från övriga Sverige och världen. Enligt kommunens befolkningsprognos från mars 2016 beräknas befolkningen öka med 1,5 procent årligen under perioden 2017-2019. Fortsätter kommunens tillväxttakt kan invånarantalet komma att öka till cirka 260 000 år 2030 och 310 000 år 2050.

Sammansättningen av Uppsalas befolkning kommer att förändras jämfört med de senaste årens utveckling. Barn och ungdomar i skolålder samt personer i åldern 80 till 89 år förväntas att öka betydligt under perioden 2017-19. Den största demografiska förändringen finns inom åldersgruppen 16-18 år. Efter en minskning med totalt 20 procent det senaste årtiondet kommer denna åldersgrupp att öka i genomsnitt med 4,2 procent under perioden 2017-2019. Det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn svarar för en betydande del av ökningen. Även ökningen av antalet barn i grundskoleåldern börjar tillta. Antalet barn i åldern 6-15 år beräknas öka med 2,8 procent årligen under 2017-2019. Barn i åldern 1-5 år håller däremot en stabil ökningstakt på 1,4 procent under samma period.

¹ Exkluderat uppdragstagare på arvode, ex kontaktpersoner.

Ett ökat antal barn och ungdomar i skolan samt fler personer i åldrarna 80-89 år kan medföra stora anpassningsbehov inom välfärdsverksamheterna.

Till skillnad mot tidigare generationer med funktionsnedsättningar har den unga generationen vuxit upp i ett samhälle präglad av delaktighet och integration. Den så kallade ”integrationsgenerationen” är ingen homogen grupp. Här finns både unga som gått i särskola och unga som tillbringt skoltiden i den ordinarie skolan och först senare kommit i kontakt med kommunens insatser till personer med funktionsnedsättning. Framförallt i den senare gruppen finns en del personer som inte är intresserade av dessa insatser.

Även när det gäller personer med psykiska funktionsnedsättningar ser forskarna en tydlig generationsväxling. Verksamheter som är utvecklade för den äldre generationen, ofta med tidigare institutionserfarenhet och många med skador till följd av läkemedel, passar inte en yngre generation med andra förväntningar².

Bostadsbyggandet ligger på en hög nivå, men möter inte efterfrågan. Den nuvarande utbyggnadstakten ligger på 1 031 färdigställda bostäder per år, sett till perioden 2004-2014. Om invånarantalet i Uppsala ökar med ytterligare 50 000 till 2030 krävs sannolikt omkring 30 000 nya bostäder, med målsättningen 3 000 nya bostäder per år.

1.3 Politisk plattform

Utgångspunkten för omsorgsnämndens verksamhet är att medborgarna i största möjliga utsträckning har möjlighet till egenmakt och inflytande. Insatserna ska svara mot medborgarnas behov lika mycket oavsett kön, könsidentitet/könsuttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, social bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Ökad egenmakt och inflytande leder till förbättrad kvalitet i omsorgen för personer med funktionsnedsättning.

För att på sikt kunna tillgodose medborgarnas behov är långsiktigt förebyggande arbete i fokus. Att arbeta förebyggande och ge tidiga insatser gynnar både den enskilde och samhället. Fler människor med funktionsnedsättning ska dessutom erbjudas arbete och sysselsättning.

Insatser inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning formas i stor utsträckning utifrån lagar, förordningar, olika statliga riktlinjer och delegationsordning. Rättssäkerheten och myndighetsutövningen säkerställs via omsorgsnämndens arbete med riktlinjer för handläggning inom SoL och LSS.

Omsorgsnämnden förbättrar levnadsvillkoren för dem som är i behov av insatser, genom bland annat att fler boenden tillskapas. Framtida boendeformer utvecklas som motsvarar önskemål och behov inom ramen för vad lagstiftningen tillåter. Jämställdheten mellan kvinnor och män kartläggs och åtgärder vidtas inom nämndens ansvarsområde i syfte att personer, oavsett kön, ska ha samma makt och möjlighet att påverka samhället och sina egna liv.

Omsorgsnämnden utvecklar samverkan med den ideella sektorn, för att tillsammans arbeta mot samma mål. Erfarenheter och kunskaper från den ideella sektorn tas tillvara och tillsammans med föreningarna ska nya stödinsatser för att möta medborgarnas behov tas fram.

Omsorgsnämnden ansvarar för arbetsmiljön inom förvaltningen. En viktig faktor för en god arbetsmiljö är ett förtroendeingivande och tillitsbaserat ledarskap så att omsorgsnämndens medarbetare har ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare upplever trygghet, jämställdhet och arbetsglädje.

² Socialstyrelsen 2011. Artikelnummer 2011-2-6.

Nämnden inför heltidstjänster som norm och strävar mot-att så kallade delade turer försvinner inom omsorgsverksamheten.

Nämnden utvecklar metoder för uppföljning och utvärdering för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt samt att enskilda personer får sina behov tillgodosedda.

De ekonomiska förutsättningarna är en stor utmaning för nämnden. Att erbjuda insatser som håller god kvalitet, till så låg kostnad som möjligt, är en förutsättning för att uppnå ekonomi i balans under planperioden samt på längre sikt.

Från och med 1 januari 2017 ansvarar omsorgsnämnden för både systemledning och verksamhet i egen regi. Organisationen ska vara öppen och begriplig för medborgaren, ge större politisk genomslagskraft och effektivare styrning av verksamheten. Insyn och transparens i beslutsprocesser ska garanteras samt förutsägbarhet och stabila förutsättningar för såväl externa utförare som för egen regi. En ökad insyn och transparens i verksamheten skapar bättre förutsättningar för ekonomistyrning och möjligheter till att utveckla dialogen mellan politiker och externa utförare.

1.4 Syfte med omsorgsnämndens verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplanen beskriver hur omsorgsnämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017-2019, vad det gäller inriktningsmål, uppdrag, statsbidrag och riktade satsningar och budget.

I samband med att omsorgsnämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Det är förvaltningens uppgift att omsätta dessa planer i praktiken genom att ta fram en förvaltningsspecifik verksamhetsplan med tillhörande aktivitetslista. Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet.

1.5 Begrepp som används i verksamhetsplanen

Inriktningsmål	Handlar om kommunfullmäktiges mål i Mål och budget. Nämnden kan också komplettera med egna inriktningsmål. Nämnden baserar sina egna inriktningsmål på exempelvis statliga krav eller kommunala program och policyer. Inriktningsmålen ska alltid kunna följas upp och utvärderas.
Uppdrag	Handlar om kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i Mål och budget. Nämnden kan här också ge egna uppdrag till förvaltningen.
Servicenivåer	Handlar om krav som ställs på nämnden från exempelvis staten på handläggningstider eller omfattning av nämndens service. Nämnden kan här också ställa egna krav på den service som ges inom nämndens ansvarsområden. Servicenivåerna handlar i så fall om sådant som nämnden tycker är särskilt viktigt för medborgare eller verksamheter.
Budget	Nämndens budget utgår från Mål och budget och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egen regi redovisar budgeten separat för de båda rollerna.
Nämndens strategier	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Strategierna synliggör med andra ord nämndens politik. Strategier för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2017 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.

Nämndens åtgärder	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egen regi behöver det framgå om åtgärden enbart gäller för egen regin eller om den gäller alla.
Förväntade effekter av åtgärderna	Visar vilka effekter åtgärden får för medborgare, verksamheter och medarbetare.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i ett befintligt styrdokument som program, handlingsplan eller liknande.

2 Mål och åtgärder

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 - Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Omsorgsnämndens arbete med jämställdhets- och hållbarhetsfrågor är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska ha en god och trygg miljö, kunna delta i sociala sammanhang på lika villkor och leva ett gott liv.

För att upprätthålla ett hållbart samhälle där medborgare ska leva ett gott liv, är det av vikt att bevaka att kostnader inte överstiger intäkter och att det finns utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i Uppsala kommun. Det är en således en stor utmaning att klara en ekonomi i balans samtidigt som målsättningen är en långsiktig hållbar välfärd.

För att få en ekonomi som är jämställd och hållbar kommer omsorgsnämndens under planperioden bland annat ha fokus på att se över kostnader inom barn- och ungdomsområdet, ersättningen som ges för personlig assistans samt genomföra en översyn av alla boendeformer så att omsorgsnämnden kan verkställa beslut inom rimlig tid. *Se mål 5.* Det är också viktigt att omsorgsnämnden bevakar socialdepartementets utredning som ser över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken (SFB) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Översyn av kostnader inom barn-och ungdomsområdet

Nämnden ska se över kostnader inom barn- och ungdomsområdet och verka för att bibehålla trygghet i övergången mellan ungdom och vuxenblivandet för personer med funktionsnedsättning. Viktigt är då att samverka över nämnd- och verksamhetsgränser och mellan olika aktörer. Förebyggande insatser som är kostnadseffektiva ska erbjudas, utvärderas och användas. För att uppnå full effekt behöver uppföljning och utvärdering av befintliga insatser, kostnader och risker för barn och unga göras. Detta möjliggör en kontinuerlig verksamhetsutveckling som bidrar till ökad välfärd och effektivitet samt minskade kostnader inom området.

Försäkringskassan - Assistansersättning

Regeringens ambition är att finna en lösning gällande personlig assistans som både ger en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling, och värnar den som ett viktigt sätt att skapa delaktighet i samhällslivet. För att uppnå detta fick försäkringskassan i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att följa den statliga assistansersättningens utveckling med anledning av att de ökade kostnaderna för den. En delrapport³ levererades under oktober 2016, och slutrapporten ska levereras i februari 2017. Utifrån regeringens mål med assistansersättningen har Försäkringskassan redan genomfört och kommer att genomföra ytterligare en rad förändringar i enlighet med målen.

Uppsala kommun har det yttersta ansvaret för att kommuninnevärnarnas hjälpbehov tillgodoses. Därför påverkas kommunen av Försäkringskassans ställningstagande och rättspraxis. Sedan assistansersättningen infördes 1994 har kriterierna för rätten till ersättningen förtydligats genom bland annat domar i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD). Ny rättspraxis påverkar

³ Socialförsäkringsrapport 2016:5. Assistansersättningens utveckling. Förändringsprocesser 2005–2015.

bedömningen av vem som har rätt till assistansersättning och i vilken utsträckning samt om hälso- och sjukvårdsinsatser bedöms ingå. Eftersom assistansersättningen omprövas vartannat år, kan ny rättspraxis innebära mer, oförändrat eller mindre antal timmar med assistansersättning.

Omsorgsnämnden ska aktivt bevaka Försäkringskassans åtgärder, ställningstagande och rättspraxis för att utarbeta strategier, dels utifrån brukar- och medarbetarperspektiv och också utifrån ett ekonomiskt perspektiv.

Jämställdhetsbudgetering och jämställdhetsanalyser

Uppsala kommun har under 2015 beslutat att följa deklARATIONEN från Council of European Municipalities and Regions (CEMR). Omsorgsnämnden kommer, utifrån en kommungemensam handlingsplan, fortsätta arbetet med att genomföra jämställdhetsanalyser på könsuppdelad statistik.

För att omsorgsnämndens resurser ska fördelas jämställt behövs jämställdhetsbudgetering. Syftet är att säkerställa att kommunal verksamhet når både män och kvinnor i enlighet med deras behov. Omsorgsnämndens budgetarbete ska därför bedrivas på ett sådant sätt att effekter och konsekvenser för jämställdheten finns med vid beslut om inriktning och fördelning av resurser.

En förutsättning för att jämställdhetsbudgetering ska kunna göras är att analyser av könsuppdelad statistik genomförs. Analyserna ska användas som verktyg för att förbättra kvaliteten inom omsorgsnämndens verksamheter.

Ersättningsnivåer

Boendestödet inom socialpsykiatri drivs i egen regi och ges till personer med psykiska funktionsnedsättningar. Som ett led i att nå en hållbar ekonomi införs en ny ersättningsmodell för boendestödet 2017. Ersättning till utförare av boendestöd ska beräknas utifrån åtta nivåer där den ekonomiska beräkningen per nivå utgår från att antalet timmar i respektive nivå.

För att få bättre styrning över kostnader inom hälso- och sjukvårdsområdet, ska omsorgsnämnden under planperioden se över kostnadsfördelning inom nämndens verksamheter och mellan nämnden och Region Uppsala.

Korttidstillsyn bedrivs både externt och i egen regi av Uppsala Kommun. För att skapa en hållbar ekonomi som grundar sig på den enskildes behov har en ny ersättningsmodell innehållande fem olika nivåer framarbetats. Under 2017 ska alla beslut om korttidstillsyn nivåbedömas enligt den nya ersättningsmodellen.

Utifrån nuvarande ersättningssystem med nivåmätningar inom daglig verksamhet tillförsäkras omsorgsnämnden att den enskilde erhåller rätt stöd i den dagliga verksamheten och att verksamheten får rätt ersättning utifrån omsorgsbehov. För att uppmuntra utförare att arbeta motiverande och stärkande så att den enskilde närmar sig någon form av anställning inom den ordinarie arbetsmarknaden utgår en extra ersättning⁴.

⁴ Med en varaktighet på minst sex månader.

Aktivt och strategiskt söka extern finansiering.

Omsorgsnämnden ska aktivt och strategiskt bevaka möjligheten till att ansöka, via extern finansiering, om projektmedel så att olika politiska satsningar möjliggörs och gynnas.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Fortsätta översyn av placeringar inom barn- och ungdomsområdet samt samverka med socialnämnden.	Framförhållning, ökad effektivitet och minskade kostnader.	-
Fortsatt översyn av lokaler inom barn- och ungdomsverksamhet (korttids tillsyn, korttidsvistelse).	Att den enskildes beslut verkställs. Effektivt utnyttja befintliga lokaler, exempelvis att verksamhet för korttids tillsyn och korttidsvistelse i form av helgverksamhet kan bedrivas i samma lokaler.	-
Bevaka socialdepartementets översyn av assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen om stöd och service (LSS).	Upprätthålla en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och ge mer ändamålsenliga insatser i LSS.	-
Bevaka utfallet av försäkringskassans ändrade rättspraxis och ställningstagande.	Minska de ekonomiska konsekvenserna. En rättssäker myndighetsutövning uppnås.	-
Utveckla kontrollen av ersättningen för personlig assistans.	Minska de ekonomiska konsekvenserna och tydliggöra huvudmännens ansvar. En rättssäker myndighetsutövning uppnås.	-
Genomföra jämställdhetsanalys gällande beslut om personlig assistans och boendestöd.	Kvalitetsäkring av att beslutade insatser är jämställda.	Deklarationen från Council of European Municipalities and Regions (CEMR) övergripande handlingsplan för Uppsala kommun (KF 2016).
Ta fram handlingsplan för att genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering.	Att jämställdhet genomsyrar omsorgsnämndens verksamhet.	Deklarationen från Council of European Municipalities and Regions (CEMR) övergripande handlingsplan för Uppsala kommun (KF 2016).

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 - Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Målsättningen med lagstiftningarna LSS och SoL är att utjämna skillnader i levnadsvillkor och att främja aktivt deltagande i samhällslivet. Målet är att personer med funktionsnedsättning får möjlighet att leva ett liv som andra.

För att möjliggöra att personer med funktionsnedsättning aktivt ska kunna delta i samhälls- och kulturlivet och ha en meningsfull fritid behövs jämlika och jämställda förutsättningar på alla nivåer och i alla skeden. Möjligheterna till en aktiv fritid är en välfärdsfråga och utgör en starkt bidragande faktor för god folkhälsa och livskvalitet liksom för kommunens attraktivitet.

För att nå detta finns det ett antal faktorer som särskilt bör uppmärksammas, bland annat tillgång till kollektivtrafik, mötesplatser, fysisk tillgänglighet till, mellan och i bostäder, trygghet i närmiljön, grönytors betydelse för hälsan samt stödjande miljöer för fysisk aktivitet⁵. Det innebär att det inte bara är utformandet av aktiviteten och den fysiska miljön som ska anpassas. Praktiska hinder behöver också avlägsnas⁶ såsom bristande anpassad information och särskilda anpassningar på plats, så att full delaktighet kan uppnås för personer med funktionsnedsättning.

Omsorgsnämnden ska fortsätta satsningar för att kunna tillgodose nämndens målgrupps behov av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar ett hälsosamt liv, bland annat genom Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP). Under 2016 har partnerskap med FUB-gården Tallkrogen ingåtts. Verksamheten vänder sig till personer som är 21 år och äldre. Partnerskapet ses som en del i att uppnå nämndens mål i det hälsofrämjande arbetet samt möjliggör nätverksbyggande för personer med funktionsnedsättning. Omsorgsnämndens ställer sig positiv till att upprätta fler partnerskap under planperioden.

Vidare ska omsorgsnämnden fortsätta att upphandla verksamheter med mervärden gällande kultur- och fritidsaktiviteter.

Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.

Omsorgsnämnden ska genom samverkan vidareutveckla innovationssystemen inom nämndens ansvarsområde för att bidra till utvecklingen av samhället och möjligheten till delaktighet. Detta kommer nämndens målgrupp och medarbetare till nytta på olika sätt och bidrar till ett attraktivt Uppsala att leva och verkas i.

Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala.

Omsorgsnämnden ska medverka i arbetet med att implementera platsvarumärket, med särskilt fokus på att Uppsala ska vara välkomnande och en bra stad att leva i – för alla, i synnerhet för personer med funktionsnedsättning. *Se mål 9.*

⁵ Bostadsområdet – en hälsofrämjande arena Statens Folkhälsoinstitut, Östersund 2010, r 2010:18.

⁶ Handlingsplan för Upplandsstiftelsens utökade folkhälsouppdrag 2016-2018.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Samverka och samarbeta gällande forskning och utveckling med universitetet, kulturnämnden, idrotts- och fritidsnämnden, Upplandsstiftelsen och Region Uppsala.	För att möjliggöra att personer med funktionsnedsättning aktivt ska kunna delta i samhällslivet och för att utveckla utbudet av kultur-, idrott- och fritidsaktiviteter.	Uppsala kommun Idrotts- och fritidspolitiskt program (KF 2015). Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Samverka med kommunledningskontoret för en IT-koordinering.	För att bidra till att tekniska innovationer utvecklas och anpassas till omsorgsnämndens målgrupps behov.	Uppsala kommun Näringslivsprogram (KF 2016). Policy för IT- utveckling och digitalisering (KF 2015).
Bevaka innovationer och världsfärdsteknologi.	Personer med funktionsnedsättning ska leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov.	Policy för IT- utveckling och digitalisering (KF 2015).
Omvärldsbevaka andras kommuners innovativa lösningar för särskilda boendeformer.	För att hitta klimatsmarta och hälsofrämjande innovationer för att göra våra boenden attraktiva att leva, verka och vistas i	Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö (KF 2015). Miljö- och klimatprogram (KF 2014).
Systematiskt följa upp mervärden i LOU-upphandlade verksamheter.	För att möjliggöra att personer med funktionsnedsättning aktivt deltar i samhällslivet och för att utveckla utbudet av kultur-, idrott- och fritidsaktiviteter.	-

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 - Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Omsorgsnämnden tar ansvar för att personer kan få sina behov av omsorg, stöd och service tillgodosedda oavsett vart de bor i kommunen. Särskilda boendeformer och hem för vård eller boende (HVB) finns exempelvis geografiskt utspridda i hela kommunen och en del ramupphandlade boenden i hela länet. Den största utmaningen för omsorgsnämnden är att efterfrågan på bostäder i centrala Uppsala är större än efterfrågan på boenden utanför tätorten.

För att Uppsalas landsbygd ska växa hållbart är nämndens ambition att bevara de boenden, som kommunen äger eller hyr, som finns utanför tätorten samt sträva efter att dessa ses som attraktiva bostäder med hög kvalitet. För att kunna bevara boenden på landsbygden är det av vikt att infrastrukturen är anpassad för personer med funktionsnedsättning.

Samordna den särskilda kollektivtrafiken

Personer med funktionsnedsättning och äldre resenärer har ofta behov av information om specifika förhållanden som är kopplade till den egna funktionsförmågan. Därför är det viktigt att hela resan, från dörr till dörr, ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

I samarbete mellan företrädare för Region Uppsala (tidigare Landstinget i Uppsala län) och länets kommuner⁷ har ett förslag om länsgemensam särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral utarbetats. Detta för att på ett bättre sätt än hittills samordna den allmänna kollektivtrafiken med den särskilda kollektivtrafiken, dvs. sjukresor och färdtjänst, och om möjligt skolskjutsar och omsorgsresor (resor till och från daglig verksamhet) i Uppsala.

Kommunstyrelsen skriver i sitt yttrande till Region Uppsala att det finns skäl som talar för att de ska ta över huvudmannaskapet för den särskilda kollektivtrafiken. Men innan ställning tas måste konsekvenserna för de verksamheter som berörs, analyseras liksom de ekonomiska konsekvenserna för kommunen. Hur kommunens verksamheter ska kunna påverka planeringen av trafiken måste klargöras. Utredningen måste innefatta samtliga samhällsbetalda persontransporter.

En samordning ska inledas under 2017 mellan omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden gällande den särskilda kollektivtrafiken. Nämnderna ska utreda bland annat att en gemensam upphandling av transporter genomförs i takt med att avtal löper ut för att minska uppstartskostnader.

Miljö- och klimatomställning

Omsorgsnämnden ska ha ett miljömedvetet arbetssätt och en ansvarsfull resurshållning så att miljöbelastningen minskar. Delar av (tidigare SUV) omsorgsnämndens ledningssystem är certifierat enligt miljöstandarden ISO 14001 och har integrerat miljöfrågorna i ledningssystemet.

I Miljö- och klimatprogrammet 2014-2023 finns åtta etappmål. De fyra mål som främst omsorgsnämnden fokuserar på är *Fossilbränslefri kommunal fordonspark 2020, samt fossilbränslefri maskinpark och klimatneutrala upphandlade transporter år 2023, 25 procent energieffektivare verksamhet år 2020, Hållbar upphandling för en giftfri miljö år 2020, 100 procent ekologiska livsmedel 2023.*

⁷ Uppsala, Östhammars, Heby, Håbo och Knivsta kommun

För att kunna nå målet om fossilbränslefri kommunal fordonspark 2020 så har ett arbete inletts med att leasa fordon som uppfyller kraven. Under 2017 kommer 20 procent av nämndens leasade fordon att vara fossilbränslefria och för 2018 cirka 72 procent av fordonen. De företag som upphandlats för transporter till och från daglig verksamhet ska i slutet av 2017 redovisa en genomförd miljörevision. Miljörevisionen ska göras genom en systematisk genomgång av företagets verksamhet ur miljösynpunkt, utifrån företagets mål och gällande lagar samt kunna visa att avtalade villkor i avtalet följs. I avtalet ställs krav på att enbart 80 procent fossila drivmedel ska användas under 2017.

I de verksamheter som nämnden finansierar ska råvarorna så långt som möjligt vara närodlat och maten ekologisk. Cykel- och kollektiva transporter ska användas i så hög grad som möjligt, både i den egna verksamheten och i upphandlade verksamheter.

Omsorgsnämnden ska vara delaktig i den nya teknik som prövas för att möjliggöra resfria möten, bilpooler och annan effektivisering.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Sammanhållet och strukturerat miljöarbete utifrån ledningssystemet.	Uppföljning och utveckling av omsorgsnämndens miljöarbete.	Miljö- och klimatprogram (KF 2014). Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag (2016).
Samverkan med gatu- och samhällsmiljönämnden, utbildningsnämnden gällande samordning av den särskilda kollektivtrafiken.	Att i samverkan tillse att funktionhinderperspektivet beaktas samt att kostnadseffektivitet ska uppnås.	Landsbygdsprogrammet (KF 2016).
Fortsätta arbetet med och implementera handlingsplan för att öka andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter. ⁸	Öka inköp av ekologisk mat.	Miljö- och klimatprogram (KF 2014).
Samverkan med kommunledningskontoret för nå giftfria verksamheter, i både interna och externa verksamheter/tjänster.	Minska användandet av miljö- och hälsofarliga ämnen. Kommunens upphandlingskraft ska användas aktivt för positiv miljö- och näringslivsutveckling.	Miljö- och klimatprogram (KF 2014).
Förbättra uppföljningen av fordonsanvändning i avtals- och uppdragsuppföljningar för att få underlag för utvecklingsinsatser.	Att se i vilken mån utvecklingen går mot ökad användning av miljöklassade fordon och minskad förbrukning av fossilt bränsle.	Miljö- och klimatprogram (KF 2014).

⁸ Handlingsplan 2016 – miljömål 100 % ekologiska livsmedel till 2023.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 - Uppsala ska vara jämlikt med goda levnadsvillkor för invånarna

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och bidra till samhällets utveckling. Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. För att nå målet krävs att förutsättningarna för hälsan förbättras hos de grupper som är mest utsatt för ohälsa och dit hör många personer med funktionsnedsättning.

Sedan 2012 pågår en statlig satsning som syftar till utveckling på psykiatriområdet, *Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa* (PRIO). Uppsala kommun har deltagit tillsammans med länets övriga kommuner och landstinget i Uppsala län. När det gäller barn/unga har PRIO-prestationskrav handlat om att utveckla SIP med målet att alla som har behov av samordad planering också ska få tillgång till det.

Fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga

För att möjliggöra att barn och unga kan påverka sin egen situation och därmed få ökad delaktighet ska omsorgsnämnden arbeta för att bevara och fortsätta utveckla former och modeller för delaktighet och brukarinflytande. Genom att följa handlingsplanen utifrån *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* kommer omsorgsnämnden möjliggöra och säkerställa detta. *Se mål 7.*

För att ytterligare stärka möjligheten till delaktighet kommer omsorgsnämnden delta i projektet *Innovationsguiden*. Det är ett metodverktyg som är framarbetat i samarbete mellan socialdepartementet och Sveriges Kommuner och landsting (SKL) för att utveckla innovativa lösningar inom barn- och ungdomsområdet så att förmågan till delaktighet stärks. Barn- och ungdomsområdet kommer även att samarbeta med Stockholm och Uppsala universitet i ett treårigt forskningsprojekt gällande delaktighet för flickor och unga kvinnor med funktionsnedsättning. Forskningen syftar till att ge kunskap som är av direkt nytta för det omgivande samhället.

Under planperioden ska omsorgsnämndens arbeta enligt Socialstyrelsens modell *Individens Behov I Centrum* (IBIC). Arbetsmodellen bidrar med ett gemensamt tankesätt och ett språk som finns i den *internationella klassifikationen av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa* (ICF). Detta syftar till mer precisa bedömningar som utgår från den enskildes resurser, svårigheter och behov inom olika livsområden samt för samverkan med utförare och hälso- och sjukvårdspersonal. För att tillförsäkra delaktighet inom myndighetsutövningen kommer chefer och medarbetare inom myndigheten även genomgå en universitetsutbildning. Målet är att den enskilde erbjuds större delaktighet och ges ökad möjlighet att påverka sin livssituation.

För att ytterligare stärka den enskildes delaktighet och för att möjliggöra och säkerställa samordning gällande den enskilde mellan kommun, Region Uppsala och andra huvudmän finns samordnad individuell plan (SIP). SIP upprättas tillsammans med den person som har behov av insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård när samordning behöver genomföras. För att förbättra tillämpningen sker en gemensam revidering av länsgemensamma riktlinjer och rutiner mellan Region Uppsala och länets kommuner.

Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar

Genom förebyggande insatser kan individer och grupper stödjas för att undvika arbetslöshet, social utsatthet och ökande socioekonomiska klyftor. Sociala investeringar ska möjliggöra förbättringsarbete genom metodprövning, metodutveckling eller social innovation för att förbättra invånarens hälsa eller välfärd samt skapa ett mer effektivt resursutnyttjande.

Omsorgsnämnden genomför en satsning inom ramen för sociala investeringar. Satsningen, Supported Education, genomförs från och med 2017 och två år framåt. *Se mål 5.*

Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad

Uppsala är medlem i Världshälsoorganisationens (WHO) nätverk för äldrevänliga städer. Syftet med medlemskapet är att förbättra äldres möjligheter att leva ett hälsosamt och oberoende liv med ökad delaktighet i samhällsfrågor.

Uppsala kommun ska framarbete en treårig handlingsplan i vilken omsorgsnämnden har deltagit i så att omsorgsnämndens målgrupps behov synliggjorts.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Ge förutsättningar för en god hälsa genom att arbeta med förebyggande och tidiga insatser i nämndens verksamheter.	Goda levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning.	Uppsala kommun Riktlinjer för sociala investeringar (KF 2015). Regional handlingsplan - Utifrån Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län 2012 – 2016 (under revidering).
Förbättra metoder utifrån att regeringen har för avsikt att göra <i>Barnkonventionen</i> till svensk lag, 1 januari 2018.	För att möjliggöra att barn och unga med funktionsnedsättning kan påverka sin egen situation och få ökad delaktighet. Rättssäker myndighetsutövning.	-
Kartlägga och implementerar strategier/nytt arbetsätt med stöd av <i>Innovationsguiden</i> .	För att möjliggöra att barn och unga med funktionsnedsättning kan påverka sin egen situation och få ökad delaktighet. Rättssäker myndighetsutövning.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Implementera Socialstyrelsens modell Individens behov i centrum (IBIC).	Kvalitetssäkra myndighetsutövning inom funktionsnedsättning.	-
Säkerställa funktionshinderperspektivet i implementeringen av handlingsplan för äldrenämndens projekt "Äldrevänlig stad".	För att säkra att hänsyn tas till omsorgsnämndens målgrupps behov.	Policy för hållbar utveckling (KF 2008).

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 - Uppsalas invånare ska ha arbete och bostad

I omsorgsnämndens verksamheter finns flera olika typer av boende för personer som på grund av funktionsnedsättning har behov av stöd, till exempel gruppboende, serviceboende eller ordinärt boende med boendestöd, hemtjänst eller personlig assistans.

Omsorgsnämnden ansvarar för att utveckla och erbjuda boendeformer och arbete som motsvarar behoven inom målgruppen samt insatser i ordinärt boende. För att kunna tillgodose de behov som finns idag tillika de kommande behoven är det viktigt att omsorgsnämnden ständigt följer med i samhällsutvecklingen. Det kan innebära att nuvarande befintliga insatser inte alltid svarar mot de faktiska behov som omsorgsnämndens målgrupp har.

Idag råder det en stor bostadsbrist inom Uppsala kommun. Nuvarande samhälle står också inför en stor generationsväxling på arbetsmarknaden och därtill har samhället alltmer kommit att betona och värdera en individualisering.

Omsorgsnämnden ansvarar för verksamheter som bedriver daglig verksamhet, sysselsättnings- och arbetsrehabiliterande insatser för personer med funktionsnedsättning. Dessa bidrar till att den enskilde ska öka möjligheten att, utifrån ett långsiktigt perspektiv och utifrån sin förmåga, närma sig arbetsmarknaden, studier eller andra kompetenshöjande insatser. Sysselsättning i form av daglig verksamhet är en av de vanligaste LSS-insatserna i Uppsala. Utöver daglig verksamhet finns sociala företag såsom Capella och Snidar inom området sysselsättning.

För att personer med funktionsnedsättning ska erbjudas sysselsättning och bostad ska omsorgsnämndens under planperioden ha fokus på att kartlägga behovet och utveckla de särskilda boendeformerna, utveckla stödet till sociala företag samt minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar.

Kartlägga behovet och utveckla de särskilda boendeformerna (uppdrag under mål 7)

Omsorgsnämnden ska planera och sörja för att det finns tillgång till bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att, utifrån nämndernas behov, anskaffa boenden genom förvärv, om- eller nybyggnation av fastigheter. Gällande boendeplanering är framförhållning och samverkan nyckelbegrepp. Detta för att personer med funktionsnedsättning ska erbjudas boende inom rimlig och lagstadgad tid, och för att omsorgsnämnden ska undvika sanktionsavgifter.

För att kunna säkerställa tillgången på boende för personer med funktionsnedsättning upprättas en *plan för hållbart boende*. Planen beskriver inriktningen på omsorgsnämndens arbete med att utveckla nya boenden, hantera generationsväxlingen på boenden och för att motverka att nämnden får kostnader för tomhyror och visar hur nämnden ska arbeta för att möjliggöra eget boende för målgruppen. I plan för hållbart boende presenteras nämndens pågående projekt och planerade nybyggnationer under planperioden 2017-2019. Plan för hållbart boende revideras årligen i samband med årsbokslut.

Personer med funktionsnedsättning konkurrerar om bostäder på den öppna marknaden på lika villkor som övriga medborgare. Den generella bostadsbristen i Uppsala resulterar bland annat till att personer med funktionsnedsättning ansöker om bostad med särskild service fastän ett ordinärt boende med stödinsatser skulle vara mer optimalt ur den enskildes perspektiv. Bostadsbristen leder också till att personer inte kan flytta till en egen lägenhet exempelvis från föräldrahem eller annan boendeform. Det är därför viktigt med samverkan med andra nämnder samt fastighetsbolag i Uppsala kommun.

Kommunens inrättande av matchningsfunktionen, som är ett samarbete mellan olika nämnder, har gett positiv effekt för personer med funktionsnedsättning då tillgång till fler bostäder lett till att beslut verkställs i högre utsträckning. En åtgärd som planeras är inrättandet av en förtursförmedling vid Uppsala bostadsförmedling vilket kan ge tillgång till ett förstahandskontrakt på den öppna boendemarknaden. Detta kommer gynna de personer med funktionsnedsättning som idag har beslut om särskilda boendeformer men som kan klara av ett eget boende.

Inom bostad med särskild service för vuxna LSS samt socialpsykiatri SoL behöver nya boendeenheter skapas för att nämnden ska kunna möta behovet samt kunna verkställa beslut. Att nya lägenheter inrättas har även stor betydelse för nämndens barn- och ungdomar så att de personer som uppnår vuxen ålder kan flytta till rätt boendeform.

Omsorgsnämnden planerar att tillskapa nya särskilda boendeformer under planperioden: fyra boenden för personkrets 1, LSS (25 lägenheter), ett boende för personkrets 2, LSS (7 lägenheter), ett boende för personkrets 3, LSS (8 lägenheter), ett barnboende (2 lägenheter).

För att kunna utveckla de särskilda boendeformerna behövs analyser kontinuerligt genomföras så att en planering kan genomföras och justeras utifrån nya behov som uppkommit. För närvarande finns det personer som vill och kan flytta från servicebostad till egen bostad med boendestöd, samt även från gruppboende till servicebostad. Omsorgsnämnden ska verka för en ökad rörlighet mellan de olika boendeformerna så att den enskildes behov blir tillgododett. Rörligheten är också ett led i att undvika ekonomiskt kostsamma lösningar.

Omsorgsnämnden ska verka för att den enskilde ska få ett ökat inflytande genom att erbjuda möjlighet att välja mellan de lediga lägenheter som finns tillgängliga. Under 2017 ska nämnden arbeta vidare på hur denna lösning kan genomföras utifrån den brist på bostäder som finns i dag.

Minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar

Att arbeta med förebyggande insatser och att skapa möjligheter för friskvårdsinsatser gynnar både den enskilde och samhället. För att uppnå detta behövs ett långsiktigt och förebyggande arbete i samverkan mellan olika huvudmän och yrkesgrupper. Omsorgsnämnden har flera pågående satsningar för att minska andelen unga vuxna som varken arbetar eller studerar.

Verksamheten Hikikomori vänder sig till personer från 18 år och uppåt, med prioritering av yngre personer, som isolerar sig och målet är att bryta deltagarnas isolering, se till att de får tillgång till rätt stöd och behandling och att de, om möjligt, kommer vidare i en planering mot studier eller arbete. Efter utvärdering av det tidigare projektet Hikikomori beslutade omsorgsnämnden att permanenta arbetsmodellen i ordinarie verksamhet då nämnden ser behov av att utveckla insatser för dessa personer.

Projektet Supported Education startar våren 2017 där medlen beslutats inom ramen för sociala investeringar. Arbetsmarknadsnämnden ingår som en samverkanspart under hela projektiden. Syftet med satsningen är att enligt metoden Individual Placement and Support (IPS) stödja personer mellan 18-35 år med psykisk funktionsnedsättning att påbörja eller återvända till studier. Kortsiktigt ska deltagarnas självkänsla, välmående och tillit till samhället stärkas. På lång sikt är syftet att stödja deltagarna till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Utöver de personliga vinsterna för var och en beräknas satsningen leda till att den finansieras via minskade kostnader för omsorgsnämnden och arbetsmarknadsnämnden.

Omsorgsnämnden har också ett pågående samverkansprojekt⁹ för personer med funktionsnedsättning under 18 år i form av skolnärvaro. *Se mål 6.*

Sysselsättning

Daglig verksamhet enligt LSS har som syfte att bidra till den enskildes personliga utveckling och delaktighet i samhället. Den ska till sitt innehåll kunna rymma såväl aktiviteter med habiliterande inriktning som mer produktionsinriktade uppgifter. Ett av de övergripande målen med insatsen är att på kortare eller längre sikt utveckla den enskildes möjlighet till arbete. För att nå målen finns inom omsorgsnämnden ett stort utbud av arbetsplatser med varierande arbetsuppgifter. Det finns också handledare och arbetscoacher vilka arbetar för att den enskilde ska erhålla sysselsättning utifrån sina behov och förutsättningar.

Omsorgsnämnden ska även ge ett långsiktigt stöd till de personer som inte omfattas av LSS och är i behov av sysselsättning. För att nå det målet ger omsorgsnämnden ekonomiskt stöd till sociala företag¹⁰ och har upprättat samverkansformer med andra nämnder och huvudmän. Ett exempel på en samverkansform är Samordningsförbundet Uppsala Läns lokala utvecklingsgrupp LOKUS, vars mål är att bättre organisera stöd till individer i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering.

IPS Arbetscoacher stödjer personer med psykisk funktionsnedsättning, som vill och kan arbeta och behöver stöd för att få och behålla ett arbete på öppna arbetsmarknaden. Arbetet sker utifrån modellen Individual Placement and Support, dvs. individanpassat stöd till arbete.

Ytterligare ett sätt att utveckla stöd och samverka mellan omsorgsnämnden och sociala företag är genom Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP). IOP är en modell för samverka mellan en offentlig instans och ideella organisationer. Mellan parterna tecknas ett avtal som reglerar hur de ska bidra till lösningen och hur gemensam styrning, lärande och utveckling av verksamheten ska ske. Som ett led i detta har kommunfullmäktige fastställt riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap¹¹.

Omsorgsnämnden ska i enlighet med den lokala överenskommelsen mellan Uppsala kommun och föreningslivet (LÖK) dialog och samverka med det civila samhället¹². Syftet är att synliggöra och stärka ideella organisationers självständighet och oberoende samt utveckla möjligheter för ideella organisationer att utgöra en viktig aktör inom omsorgsnämndens verksamhet.

Omsorgsnämnden ska även verka för att personer med funktionsnedsättning erbjuds möjlighet till anställning inom Uppsala kommun. *Se åtgärd mål 9.1.*

⁹ Samverka mellan omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och socialnämnden.

¹⁰ Ersättning i form av kostnader för handledare till Capella och Snidar.

¹¹ Diarienummer: OSN-2015-0223.

¹² Uppdrag återfinns i mål 8.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Upprätthålla och utveckla boendeprocesskedjan.	För att säkerställa boende för personer med funktionsnedsättning.	Plan för hållbart boende (OSN 2016).
Säkerställa den enskildes rätt att välja boende och flytta genom att se över erbjudandeprocessen av bostad med särskild service.	Ökat inflytande för den enskilde i verkställighetsprocessen.	Plan för hållbart boende (OSN 2016). Riktlinjer för bostadsförsörjning (KS 2015). Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Utreda boendestöd anpassat för personer som tillhör personkrets enligt LSS.	Underlätta kvarboende i ordinärt boende för personer med funktionsnedsättning inom LSS-området och bidra till att öka den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Bevaka effekten av projektet <i>Boendekarriär</i> .	Genom att hitta verktyg att styra boendeprocessen med kan nämnden aktivt ta kontroll över boendesituationen.	Plan för hållbart boende (OSN 2016).
Utreda möjligheten till personligt anpassat stöd till den enskilde under arbete/praktik, där andra huvudmäns insatser inte är möjliga att tillämpa.	Fler personer med funktionsnedsättning kan erhålla arbete eller sysselsättning.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Undersöka samverkansformer tillsammans med arbetsmarknadsnämnden så att samordnade insatser erbjuds unga med nedsatt arbetsförmåga.	Att arbets- och studieförmåga ökar hos unga personer med funktionsnedsättning.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
I samverkan med kommunledningskontoret utveckla en IT-baserad informationstjänst gällande valfrihetssystem (ledsagarservice och daglig verksamhet).	För att möjliggöra lättillgänglig information för medborgare.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Utreda möjligheten att göra en visuell presentation av bostad med särskild service respektive servicebostad på kommunens webbplats.	För att möjliggöra lättillgänglig information för medborgare.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
I samverkan med kommunledningskontoret se över möjligheten till ett ändamålsenligt IT-system (ex. analys, bomodul).	Bättre planering och framförhållning, möjliggör att personer som har beviljats insatsen kan erbjudas verkställighet i rätt tid. Åtgärden kan även minska omsorgsnämndens kostnader dvs. avgift för icke verkställda beslut.	Policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering i Uppsala kommun (KF 2015).

Fortsätta implementera regional handlingsplan framtagen tillsammans med Region Uppsala inom ramen för Närvårdssamverkan Uppsala (NSU).	Personer med funktionsnedsättning ska erhålla studier och arbete.	-
Utveckla stödet till sociala företag.	Fler arbetstillfällen skapas för personer med funktionsnedsättning.	Riktlinje för sociala investeringar (KF 2015).
Fortsatt samverkan i plattformen lokala utvecklingsgrupper LOKUS (Samordningsförbundet Uppsala Län)	En samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering.	-

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 - Uppsalas alla elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Utbildningssystem måste möta människors behov under hela livet – från tillgång till förskola över grundskoleutbildning till att alla unga personer ges möjlighet till gymnasie-, yrkes- och högre utbildning.

Skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn när det gäller risken att drabbas av psykisk ohälsa och olika former av sociala problem som till exempel kriminalitet och missbruk. Det finns dock en stor grupp barn och unga som av olika anledningar inte kommer till skolan och därmed ökar risken att inte nå skolans kunskapskrav. Orsakerna till detta är många och komplexa och involverar ofta flera verksamheter och nämnder. Förutom den enskildes lidande leder det också till stora kostnader för samhället, både på lång och på kort sikt.

Omsorgsnämnden ska verka för personer med funktionsnedsättning ges likvärdig tillgång till alla utbildningsnivåer och möjlighet till livslångt lärande, samt att utbildningsmiljöer är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning. Ett samverkansprojekt¹³ *Projekt - Samverkan kring skolnärvaro* är pågående då skolnärvaro är en gemensam angelägenhet som kräver samverkan mellan berörda verksamheter.

För skolungdomar med funktionsnedsättning över 12 år kan insatsen *korttidstillsyn utanför det egna hemmet för skolungdom över 12 år (LSS)* beviljas. Korttidstillsynens verksamhet ska ha utrymme för flexibla lösningar och utgå från den enskildes behov. Detta kan vara att den enskilde kan gå kvar i sin fritidsverksamhet eller ingå i en grupp med andra ungdomar med funktionsnedsättning.

Korttidstillsyn ska erbjuda en avkopplande och aktiv fritid i trygg miljö. Personal ska ge ett gott stöd, god service och omvårdnad. Verksamheten ska främja social gemenskap och ge fysisk och psykisk stimulans.

Omsorgsnämnden kommer fortsätta verka för att ungdomar med funktionsnedsättning kan garanteras en trygg situation före och efter skoltid och att deras föräldrar har möjlighet att delta i arbetslivet.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Genom samverkan med utbildningsnämnden och socialnämnden framarbetas en samverkansmodell kring skolnärvaro. (<i>Projekt – samverkan kring skolnärvaro</i>).	Att elever med hög eller långvarig frånvaro kan återuppta/återgå till studier.	-

¹³ Samverkan mellan omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och socialnämnden.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 - I Uppsala ska invånarna leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov ska omsorgsnämnden under planperioden öka möjligheten till inflytande och egenmakt.

En nära samverkan med Region Uppsala är i flera avseenden en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning får kvalificerade insatser. Tillsammans med Region Uppsala fortsätter nämnden satsningen genom Närvårdssamverkan Uppsala (NSU)¹⁴ för att kunna erbjuda samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg. Genom samarbetet tydliggörs även huvudmännens olika ansvarsområden.

En ny organisation och styrning av närvårdsarbetet har införts under 2016 med en politisk styrgrupp samt ledningsgrupper med ansvar för planering och genomförande. Ledningsgruppernas deltagare är utsedda av respektive huvudman med tillhörighet till relevant verksamhetsområde.

För att uppnå målet ska omsorgsnämndens medarbetare genom sitt bemötande och arbetssätt tillhandahålla omvårdnad, service och tjänster som kännetecknas av hög kvalitet och effektivitet.

Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven

Omsorgsnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige utarbetat ett funktionshinderpolitiskt program, tillsammans med handikapporganisationerna (HSO). *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* syftar till att skapa förutsättningar för en ökad trygghet samt att upplevelsen av frihet, delaktighet och självbestämmande ska stärkas för dessa personer. Programmet syftar även till att uppmärksamma målgruppens situation samt motverka stigmatisering. Utgångspunkten för programmet har varit principen om mänskliga rättigheter.

Programmet ska användas för att förbättra och utveckla delaktighet och tillgänglighet i kommunen för ökad trygghet och självständighet. Kvinnor, barn och äldre är särskilt utsatta grupper, vilket konstateras och erkänns i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Därför ska perspektiven kring barn, äldre och jämställdhet särskilt prägla och genomsyra omsorgsnämndens funktionshinderpolitiska arbete.

Omsorgsnämnden ska under planperioden vidareutveckla olika modeller och forum för att öka brukarinflytandet. Enligt programmet *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* ska en brukarombudsman ska tillsättas under 2017, vars definition och ansvar utarbetas i samråd med intresseorganisationer. *Se mål 8.*

Omsorgsnämnden ska verka för att trygghet i övergången mellan ungdom och vuxenblivandet för personer med funktionsnedsättning ska bibehållas. Nämnden ska arbeta för att upprätthålla och utveckla boendeprocesskedjan så att boende för personer med funktionsnedsättning säkerställs. I arbetet behöver även skillnader hanteras mellan de insatser den yngre generationen efterfrågar och det utbud LSS medger. Likaså gäller det de äldre personer med funktionsnedsättning och deras behov som förändrats över tid.

För att tillgodose individuella behov och förutsättningar i det breda åldersspektret ska omsorgsnämnden samverka med andra nämnder inom Uppsala kommun, t.ex. äldrenämnden,

¹⁴ Närvård är ett samlingsbegrepp för det samverkansarbete som bedrivs inom hälso- och sjukvård och social omsorg mellan Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län. Huvudmännens uppdrag i närvårdsarbetet omfattar samverkan mellan huvudmännen men också internt inom kommunen och i landstinget.

socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Samarbete och samverkan ska även fortsättningsvis ske med brukarorganisationer.

Omsorgsnämnden värnar om de förebyggande insatser som finns idag för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. De förebyggande insatserna har som utgångspunkt att se varje individs egna förmågor och att uppmuntra till aktiviteter och social samvaro.

Omsorgsnämnden har en hälsofrämjande inriktning som bland annat innebär åtgärder på strukturell nivå t ex i form av stöd till idéburna organisationer, föreningar och samverkan med andra aktörer och nämnder. *Se mål 8.*

Utred villkor samt finansiering för, möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård.

Personer med funktionsnedsättning har genomgående en sämre livssituation än övriga befolkningen vad gäller faktorer som har betydelse för hälsan, vilket leder till att det är dem som är mest utsatta för ohälsa. Det är därför viktigt att denna grupp prioriteras i folkhälsoarbetet för att nå det övergripande folkhälsomålet i Sverige, att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Omsorgsnämnden vill därför vidareutveckla och stärka arbetet med hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter som kan ge ett hälsosamt liv för personer med funktionsnedsättning.

Omsorgsnämnden ställer krav i samtliga uppdrag och upphandlingar på att utförare ska använda sig av *Fysisk aktivitet på Recept (FaR)* samt att utförare av vård, omsorg och service ska tillämpa ett aktivt habiliterande/rehabiliterande arbetssätt enligt beprövad erfarenhet och evidens, så att den enskilde bibehåller sin förmåga att klara ett så självständigt liv som möjligt. Krav ställs även på individnivå där beslut om insatser som fattas syftar till att den enskilde får sina behov tillgodosedda och att kvaliteten i utförandet är bra.

Utbud gällande friskvård och anpassad friskvård för personer med funktionsnedsättning finns delvis i Uppsala kommun. Det behöver dock spridas, utvecklas och förbättras så att det blir mer känt, mer tillgängligt och mer anpassat efter behovet. För att åstadkomma detta behöver omsorgsnämnden utveckla ett långsiktigt och förebyggande arbete i samverkan mellan olika huvudmän och yrkesgrupper för att tillgodose behovet av friskvård och anpassad friskvård. Nämnden behöver också utveckla samarbete med Idrotts- och fritidsnämnden för att säkerställa att tillgänglighetsperspektivet beaktas.

Utveckla det förebyggande arbetet för psykisk hälsa.

Inom omsorgsnämndens ordinarie verksamhet finns träffpunkter för personer med psykisk ohälsa. De är mycket betydelsefulla för livskvaliteten för den enskilde. För att förebygga psykisk ohälsa har verksamheterna under 2016 fått ett större fokus på hälsofrämjande arbete, vilket kommer att vidareutvecklas under planperioden.

Närvårdsteamet neuropsykiatri inom Närvårdssamverkan Uppsala (NSU) arbetar för att ge samordnade vård- och stödinsatser, i ett tidigt och förebyggande skede för att överbrygga svårigheter som kan uppstå till följd av den neuropsykiatriska funktionsnedsättningen.

För att ha en bättre möjlighet att leva ett självständigt liv, få en bättre livssituation och ta del av samhällets utbud vård, stöd och service kan personer med funktionsnedsättning behöva stöd som finns utanför nämndens ordinarie verksamhet. Personliga ombud finns för personer som är 18 år eller äldre och har en psykisk funktionsnedsättning. Personliga ombud hjälper den enskilde

i kontakten med myndigheter, till exempel hälso- och sjukvården, socialtjänsten, Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen.

Omsorgsnämnden ska även tillgodose stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående så att de själva inte drabbas av hälsoproblem eller andra livskvalitetsförluster. Detta sker genom Anhörigcentrum, som riktar sig till närstående och erbjuder en kostnadsfri avlösning för den som vårdar eller hjälper någon över 21 år.

För att förebygga psykisk ohälsa för den enskilde och dess anhöriga ska omsorgsnämnden bibehålla stadigvarande kontakter med andra vård- och stödinstitutioner då de är ett komplement till nämndens ordinarie verksamhet.

Omsorgsnämnden ska genom implementeringen av den regionala handlingsplanen NSU säkerställa att samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg ges. Nämnden ska även genom uppföljning av personliga ombud och träffpunkternas verksamhet och i dialog med utföraren och brukarrepresentanter säkerställa kvalitet och att träffpunkterna även har en strukturerad verksamhet.

Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

Att stärka insatserna för att förebygga och behandla missbruk är ett delmål i FN:s hållbarhetsmål i agenda 2030. För att nå målet kommer omsorgsnämnden även fortsättningsvis att arbeta i samverkan med andra nämnder och huvudmän, samt utveckla stöd och samverkan mellan omsorgsnämnden och sociala företag. *Se mål 5.*

Psykisk sjukdom är vanligt bland personer med missbruk och beroende. I Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende¹⁵ är samsjuklighet och behandling av ungdomar med alkohol- och narkotikaproblem områden som bedöms vara särskilt viktiga för hälso- och sjukvården och socialtjänsten ur ett styr- och ledningsperspektiv.

Med samsjuklighet menas att en person samtidigt uppfyller diagnostiska kriterier för missbruk eller beroende och för någon annan form av psykisk störning. Det är därför viktigt att samsjuklighet uppmärksammas och att personer, vuxna och ungdomar, med samsjuklighet får hjälp med båda tillstånden samtidigt. För att uppnå detta ska omsorgsnämnden samverka med olika nämnder och huvudmän.

Omsorgsnämnden ska fortsätta arbetet med samordnade insatser inom NSU gällande unga med riskbruk/missbruk och psykisk ohälsa.

Omsorgsnämnden ska även, med fokus på samsjuklighet, fortsätta samverkan kring missbruk och beroendevård i arbetet *Riktlinjer inom missbruks- och beroendevården (RIM)*. Arbetet utgår från Socialstyrelsens nationella riktlinjer och en regional handlingsplan är framarbetad i syfte att förbättra missbruks- och beroendevården.

¹⁵ Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende - Stöd för styrning och ledning, 2015, Artikelnummer: 2015-4-22015

Utveckla metoder för att säkra en jämställd biståndsbedömning.

Omsorgsnämnden ska verka för att uppnå ett jämställt arbete inom omsorgsnämndens verksamheter, dvs. jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla politik- och verksamhetsområden, samt i alla led i beslutsfattande, planering och utförande. Det handlar om att organisera det interna arbetet för att uppnå jämställdhet i all service till medborgare.

Omsorgsnämndens pågående arbete för att uppfylla målen gällande EU:s deklARATION för jämställdhet mellan kvinnor och män på regional nivå (CEMR) kommer att fortsätta under planperioden. Under planperioden kommer fokus vara, utifrån den utbildningssatsning som genomförts för biståndshandläggare, att analysera biståndsbeslut i förhållande till de jämställdhetspolitiska målen.

Hälso- och sjukvård

Omsorgsnämnden ska verka för att jämlik och säker hälso- och sjukvård erbjuds oavsett funktionsnedsättning, ålder eller boendeform. Omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsansvar avser personer som fyllt 17 år och inträder där vårdbehovet uppgår till mer än 14 dagar.

Behovet av samverkan mellan olika huvudmän är tydligt för att uppnå god kvalitet för den enskilde samt för att tydliggöra ansvar och kostnader. Omsorgsnämnden ansvarar för att hälso- och sjukvårdsinsatser ska ges av medarbetare med rätt kompetens och bedrivs patientsäkert och evidensbaserat.

Omsorgsnämnden samverkar med Region Uppsala för att driva fram och utveckla gemensamma e-tjänster för att effektivisera och förbättra servicen till medborgarna i vårt län. Samarbete sker även utifrån ny lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Syftet med den nya lagen är att patienter som inte längre har behov av den slutna vårdens resurser så snart som möjligt ska kunna lämna slutenvården på ett tryggt sätt.

Inom stora delar av nämndens utbud av insatser har utföraren av insatserna även ansvar för hälso- och sjukvården. I de fall där nämnden inte ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser exempelvis personlig assistans, så ska den enskilde välja en utförare inom hemvården som har behörighet för hälso- och sjukvårdsinsatsen. Genom att säkerställa att rätt kompetens finns kan exempelvis inläggningar på Akademiska sjukhuset undvikas och den enskilde tillförsäkras god vård på lika villkor i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen.

Även en strukturerad, ändamålsenlig och säker informationshantering kan förbättra såväl patient- och brukarsäkerheten som kvaliteten i dessa verksamheter. Med hjälp av sammanhållna och användbara IT-stöd kan informationen presenteras och överföras på ett säkrare och effektivare sätt, och säkerställa koordinerade insatser inom hela vård- och omsorgssektorn.

I Uppsala är hjälpmedelsansvaret uppdelat mellan kommun och landsting. Kommunen har ansvar för att tillhandahålla hjälpmedel till personer över 21 år, med rörelsenedsättning eller kognitiv funktionsnedsättning. Riktlinjer gällande hantering och förskrivning av hjälpmedel ska revideras i samverkan med äldrenämnden och Hjälpmedel Uppsala Län (HUL). Nämnden ska ha uppdaterade och aktuella riktlinjer för hantering av individuellt förskrivna hjälpmedel samt säkerhetsställa att riktlinjerna är implementerade i verksamheterna.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Implementera handlingsplan och ta fram strategier utifrån delmål gällande <i>Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</i> .	För att stärka upplevelsen av frihet, delaktighet och självbestämmande för personer med funktionsnedsättning.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Anpassa vård och omsorg för framtida behov och kommande lagförändringar.	Patient- och rättssäkerhet för den enskilde ökar.	-
Fortsätta översynen av ansvarsfördelning av hälso- och sjukvårdsinsatser mellan Uppsala kommun och Region Uppsala.	Minskade kostnader. Patientsäkerhet för den enskilde ökar.	-
Utreda formerna för ett samlat uppdrag av hälso- och sjukvård för hela eller delar av nämndens målgrupp som bor i ordinärt boende med undantag av dem som har beslut om hemtjänst.	Säkerställa att god vård på lika villkor kan uppfyllas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen.	-
Fortsätta samverka med interna intressenter för att tillgodose egenvård.	Säkerställa att god vård på lika villkor kan uppfyllas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen.	-
Fortsätta satsningen på närvårdsutveckling (NSU) tillsammans med Region Uppsala för att kunna erbjuda samordnade insatser och främja rehabiliteringsinsatser.	Samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg samt tydliggörande av huvudmännens olika ansvarsområden.	Överenskommelse om samverkan kring personer med funktionsnedsättning i Uppsala län (KF2013).
Implementera nytt arbetssätt utifrån <i>Trygg och effektiv utskrivning från slutenvård</i> .	Patientsäkerhet för den enskilde ökar genom bättre planering och samordning mellan huvudmän.	-
Se över riktlinjer för hjälpmedelshantering.	Att hantering av individuellt förskrivna hjälpmedel sker på ett sådant sätt att uppfyllelse av krav i lagar, förordningar och föreskrifter säkerställs. Att personer med funktionsnedsättning kan leva ett självständigt liv och därmed öka sin delaktighet i samhället.	-
I samverkan med Region Uppsala se över hantering av hjälpmedel.	Patientsäkerhet för den enskilde ökar genom bättre planering och samordning mellan huvudmän.	-
Fortsätta samverka med Region Uppsala och berörda nämnder gällande möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård.	Tillgängliggöra information om och öka utbudet av friskvård och anpassad friskvård för personer med funktionsnedsättning.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016). Idrott- och fritidspolitiska programmet (KF 2015).

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 - Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Omsorgsnämnden vill att Uppsalas medborgare, näringslivet och organisationer är delaktiga i utformandet av nämndens verksamheter. En hållbar samhällsutveckling kräver att medborgarna är såväl faktiskt delaktiga som att de känner sig delaktiga.

God service och information, enkelhet och korta handläggningstider ska prägla kontakterna med omsorgsnämndens verksamhet. Det är därför av vikt för omsorgsnämnden att skapa goda kommunikations- och informationsflöden för att förstärka nämndens synlighet och vidareutvecklar en aktiv dialog med medborgare, näringslivet och andra berörda organisationer.

Omsorgsnämnden upphandlar delar av sin verksamhet. Upphandlingarna möjliggör flera aktörer inom omsorgsnämndens ansvarsområde. Omsorgsnämnden avsikt är att mer än 50 procent, beräknat på nämndens omsättning, av nämndens verksamhet inom särskilda boendeformer ska drivas i egen regi och har idag avtal med cirka 200 företag.

Omsorgsnämnden har, för att vidareutveckla dialogen med medborgarna, utarbetat forum och modeller för att öka delaktighet, stärka inflytande och därmed möjliggöra större egenmakt för den enskilde. Nämnden har för närvarande flera forum för delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning:

- *Öppna sammanträden*; Samtliga av omsorgsnämndens sammanträden är öppna för allmänheten.
- *Kommunala handikapprådet*; Rådet består av representanter från kommunen samt *Handikappföreningarnas samorganisation (HSO)*, KHR, arbetar för att skapa dialog, ömsesidig informationsspridning och opinionsbildning inom områden som rör personer med funktionsnedsättning.
- *Delaktighetsmodell med samtals slingor DMO* (samverkan med Region Uppsala (tidigare Regionförbundet) som bland annat utbildar vägledare) har använts inom flera grupper inom daglig verksamhet.
- *LSS-rådet*, ett brukarråd, inrättades under 2016 av omsorgsnämnden, med representanter från HSO, omsorgsnämnden och omsorgsförvaltningen. Det övergripande syftet med LSS-rådet är att öka delaktighet och inflytande för de personer som ingår i någon av LSS personkretsar. Syftet är kunskaps- och erfarenhetsutbyte för att få in ett brukarperspektiv i planering och styrning av verksamhet.
- Till träffpunkterna finns en *träffpunkternas intresseförening* knuten som ska lyfta frågor som är aktuella inom träffpunkternas verksamhet. En brukarevision har genomförts för att fånga upp brukarnas synpunkter inom träffpunkterna.

Omsorgsnämnden ställer också krav i avtal vad det gäller brukarråd för att öka möjligheten till delaktighet och inflytande personer med funktionsnedsättning och genomförandeplan, som upprättas för den enskilde inom varje verksamhet är ett medel för den enskildes inflytande över sin vardag. I samtliga individuppföljningar granskas genomförandeplanerna.

Förutom ovanstående har en utbildningssatsning för baspersonal kring delaktighet genomförts, samt ett nyinrättat forum, *Ledningsgrupp för brukarinflytande* (socialpsykiatri), nyinrättad tjänst (50 procent) att arbeta med brukarmedverkan inom socialpsykiatri.

Genom att öka möjligheten till detta ska det stöd och insatser nämnden erbjuder bättre motsvara de behov som personer med funktionsnedsättning har, vilket också innebär högre kvalitet i verksamheten.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
Fortsätta utvecklingen av dialog med medborgare, företag och föreningar.	Att medborgarnas värderingar, synpunkter och kunskaper i olika frågor synliggörs och att i samverkan utveckla kvaliteten inom omsorgsnämndens verksamhet. Att få och ge information om omsorgsnämndens verksamhet.	Näringslivsprogram (KF 2016). Handlingsplan för näringslivsutveckling 2016-2018 (KF 2016).
Vidareutveckla metoder för inhämtande av den enskildes upplevelse av sin vård- och omsorg.	Ökad kunskap om personer med funktionsnedsättning och möjlighet till nationella jämförelser.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).
Skapa struktur och systematik kring delaktighetsmodeller.	Att medborgarnas värderingar, synpunkter och kunskaper i olika frågor synliggörs och att i samverkan utveckla kvaliteten inom omsorgsnämndens verksamhet.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016).

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 - Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och ska med hög kompetens möta Uppsala

9.1 Nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig.

En stor utmaning är att säkerställa rätt kompetens på rätt plats, framför allt på längre sikt, eftersom tillväxt och demografiska förändringar kommer öka eller förändra servicebehoven. Redan idag är en del kompetenser svåra att rekrytera och behålla. Det finns också potentiella medarbetare som står långt från arbetsmarknaden som med rätt förutsättningar kan bidra.

Omsorgsnämnden har en utmaning i att kompetensförsörja verksamheten. För att säkerställa kompetensförsörjningen, framförallt inom bristyrken, arbetar omsorgsnämndens strategiskt med rekryterings- och personalutvecklingsfrågor så att lön, karriär- och utvecklingsvägar tydliggörs på ett sådant sätt att attraktionskraften stärks. Omsorgsnämnden ska utifrån faktabaserade underlag identifiera bristyrken och behov och ha en god framförhållning i kompetensförsörjning. En ökad invandring och en välfungerande integration ska tillvaratas för att öka tillgången till kompetens.

Alla sökanden som är intresserade av anställning, praktik eller någon annan form av professionell relation till Uppsala kommun ska ha en positiv upplevelse av mötet, oavsett om det leder till en faktisk relation eller inte.

För att attrahera morgondagens medarbetare behöver kommunen öppna upp fler vägar in till många yrkesområden. En samverkan sker mellan omsorgsnämnden och skolan, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar, universiteten och näringslivet för att säkerställa en väl fungerande och långsiktig kompetensförsörjning.

Bemanning ska ske utifrån arbetets faktiska krav och ett normkritiskt förhållningssätt, det vill säga undvika att ovidkommande faktorer eller stereotypa uppfattningar påverkar kravprofiler och bemanningsbeslut. Intern rörlighet ska alltid övervägas när kompetensbehov uppstår.

9.2 Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans.

Medarbetarens yrkesmässiga utveckling och behov av balans mellan yrkes- och privatliv värnas. För att omsorgsnämndens medarbetare ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där bland annat korttidssjukfrånvaro minskar ska arbetsmiljöarbetet vara en naturlig och integrerad del i alla verksamheter och handlar ytterst om att skapa och vidareutveckla en god och effektiv verksamhet.

9.3 Nämndmål: Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande.

Utifrån demografiska förändringar, kvalitetskrav och ekonomiska förutsättningar blir det allt viktigare att kunna ställa om, förändra och utveckla den kommunala verksamheten. Omsorgsnämndens chefer ska därför vara tydliga arbetsgivarföreträdare, och utveckla och stödja ett aktivt medarbetarskap där medarbetarnas kompetens och erfarenhet tillvaratas.

I samhället ställs krav på att erbjuda kvalitativa välfärdstjänster. För att nå kvalitet med budget i balans är ett förtroendeingivande och tillitsbaserat ledarskap en viktig faktor. Chefer och ledare ska vara väl förtrodda med målen för verksamheten, ha goda kunskaper om styrmodeller,

systematiskt förbättringsarbete, förutsättningar för medskapande och förändringsledning. Detta för att utveckla, motivera och engagera medarbetare och för att undvika arbetsrelaterad ohälsa.

9.4 Nämndmål: Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar.

Medarbetarskapet inom omsorgsnämnden ska präglas av hög kompetens för uppdraget, ansvarstagande och ett professionellt förhållningssätt. Medarbetarna ska vara väl förtrogna med målen för verksamheten och ha goda kunskaper om systematiskt förbättringsarbete. Inom omsorgsnämnden ska ett aktivt medarbetarskap råda, där medarbetarna och chefer möts i dialog om planering, uppföljning och utveckling. Ansvar som medarbetare har i sitt uppdrag ska vara tydligt uttalat och bidra till ökad kvalitet inom nämndens verksamheter samt främjar innovationer.

Ledarskapet tydliggör medarbetarens uppdrag och ansvar, med tydliga mål som är framtagna i delaktighet med medarbetaren så att förutsättningar finns att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling.

9.5 Nämndmål: Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor.

Uppsala kommun befinner sig i en region där medarbetare ofta har flera arbetsgivare att välja bland. Omsorgsnämnden ska därför kunna erbjuda sådana möjligheter och villkor så att attraktionskraften stärks, både för nuvarande och kommande medarbetare. Uppsala kommuns arbete med Varumärkesplattformen är därför viktig.

Kommunen måste bli bättre på att ta tillvara, förädla och förändra den kompetens som finns i organisationen för att klara förändrade och/eller ökade servicebehov. Varje medarbetares förutsättningar i arbetet ska vara jämställda och ge likvärdig möjlighet att bidra, utvecklas och belönas. Utvecklingsvägar ska göras kända.

Omsorgsnämndens arbete med kompetensförsörjning, på både kort och lång sikt, ska präglas av ett aktivt mångfald-, icke-diskriminerande och jämställdhetsarbete för att kunna erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor.

Fortsätta genomförandet av heltidsreformen och att delade turer ska motverkas.

Inom omsorgsnämndens verksamheter finns många tillsvidareanställda medarbetare som arbetar deltid. Deltidsarbete under långa perioder tenderar att medföra lägre pension, försämrade karriärmöjligheter och sämre löneutveckling. Nämnden inför heltidstjänster som norm och strävar mot att så kallade delade turer försvinner inom omsorgsverksamheten. Det långsiktiga resultatet av att fler medarbetare arbetar heltid gynnar alltså både nämndens kompetensförsörjning och den enskilda medarbetaren. Kortsiktigt innebär det dock ökade kostnader för nämnden.

Delade turer, det vill säga att arbetsdagen är uppdelad i två eller flera pass kan påverka medarbetarens livssituation negativt. Det är därför väsentligt att omsorgsnämnden erbjuder heltidsarbete med möjlighet till sammanhållen arbetsdag, främst ur ett medarbetarintresse.

De ekonomiska konsekvenser i form av kortsiktigt ökade kostnader som heltidsnormen förväntas få, kommer att kunna matchas mot ökad effektivitet. Att heltid är norm förväntas även påverka nämndens attraktivitet som arbetsgivare i positiv riktning.

Omsorgsnämndens åtgärder för att förverkliga strategin

Nämnd-mål	Nämndens åtgärder	Förväntade effekter av åtgärderna	Koppling till styrdokument
9.1	Ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete för att nå, attrahera och rekrytera rätt kompetens.	Tydligare arbetsgivarprofil. Ett tydligt ställningstagande gällande jämställdhet och mångfald.	Deklarationen från Council of European Municipalities and Regions (CEMR) övergripande handlingsplan för Uppsala kommun (KF 2016). Vägledning och riktlinjer för jämställdhets- och mångfaldsplaner i Uppsala kommun (KF 2010).
9.1	Utveckla samarbetet med andra nämnder och huvudmän för att anställa fler personer med funktionsnedsättning.	Kort och långsiktig kompetensförsörjning.	Vägledning och riktlinjer för jämställdhets- och mångfaldsplaner i Uppsala kommun (KF 2010).
9.2	Tydliggöra kompetens- och utvecklingsvägar.	Att omsorgsnämnden blir en attraktiv arbetsgivare. Kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom intern rörlighet.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012). Riktlinjer för intern rörlighet, övertalighet samt bemanning Uppsala kommun (KF 2015).
9.2	Främja ett hälsofrämjande och systematiskt arbetsmiljöarbete.	Nå uppställda mål samt god kvalitet på servicen till medborgare. Ökad trivsel och delaktighet, förebygga ohälsa.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012). Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö i Uppsala kommun (KF 2015).
9.3	Fortsätta att utveckla processer för chefsförsörjning och ledarutveckling.	Tydligt och tillitsbaserat ledarskap.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012).
9.3	Implementera ett enhetligt ledningssystem.	För att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten.	-
9.4	Fortsätta med kompetensinventering.	Effektivt resursutnyttjande.	-
9.5	Ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete för att nå, attrahera och rekrytera rätt kompetens.	Tydligare arbetsgivarprofil. Ett tydligt ställningstagande gällande jämställdhet och mångfald.	Deklarationen från Council of European Municipalities and Regions (CEMR). Vägledning och riktlinjer för jämställdhets- och mångfaldsplaner i Uppsala kommun (KF 2010).
9.5	Fortsätta samverka med fackföreningar.	Att rättvisa, jämställda och villkor erbjuds samt att öka påverkansmöjligheten för medarbetare.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012).

9.5	Utveckla samarbetet med andra nämnder och huvudmän för att anställa fler personer med funktionsnedsättning.	Kort och långsiktig kompetensförsörjning.	Vägledning och riktlinjer för jämställdhets- och mångfaldsplaner i Uppsala kommun (KF 2010).
9.5	Att i samarbete med andra nämnder skapa förutsättningar för att Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Att ta fram en handlingsplan med åtgärder för bibehållande och rekrytering inom bristyrken, t ex socionomer och biståndshandläggare	Kort och långsiktig kompetensförsörjning. Nöjda medarbetare som leder till mindre omsättning.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012). Uppsala kommun Platsvarumärke Uppsala (KF 2016) Riktlinjer för kompetensförsörjning (KF 2012).
9.5	Samverka med kommunledningskontoret.	Förbättra och effektivisera IT-system och användandet av dem, så att personella resurser används på rätt sätt. För att kunna erbjuda effektiv och rättssäker service till medborgarna.	Policy för IT-utveckling och digitalisering (KF 2015).
9.5	Införa digital rapportering för timanställda medarbetare.	Effektivare hantering av arbetad/redovisad tid samt löneutbetalning.	-
9.5	Fortsätta genomförandet av heltidsreformen samtidigt som delade turer motverkas.	Nöjda medarbetare, färre personer som arbetar hos varje brukare, minskning av timanställda.	Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö i Uppsala kommun (KF 2015).

3 Budget 2017

Nämndens driftbudget

Omsorgsnämndens budget utgår från den budget som kommunfullmäktige beslutat i Mål och budget 2017-2019. Nämnden har tilldelats 1 551 198 tkr i kommunbidrag år 2017.

I början av 2016 tilldelades nämnden 1 543 007 tkr i kommunbidrag, men då bostadsanpassningen fördes över till plan- och byggnadsnämnden (PBN) i augusti minskades kommunbidraget med 13 416 tkr per helåret. Detta innebär att kommunbidraget för 2016 uppgick till 1 529 591 tkr och att höjningen till 2017 är 21 607 tkr vilket motsvarar 1,4 procents ökning.

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Budget 2016 (tkr)	Budget KF 2017 (tkr)	
	Kommunbidrag 2016	Kommunbidrag 2017	Nettokostnader
1 Politisk verksamhet	1 125	1 571	-1 571
5. Vård och omsorg			
539 Öppna insatser	35 449	30 531	- 30 531
541 Ordinärt boende 0-64 år	161 120	199 468	- 199 468
521 Ordinärt boende 65 år och äldre	23 352	31 370	-31 370
542 Särskilt boende 0-64 år	173 466	169 401	-169 401
522 Särskilt boende 65 år och äldre	87 849	91 680	-91 680
55 Insatser enligt LSS	1 060 646	1 027 177	-1 027 177
TOTALT	1 529 591	1 551 198	- 1 551 198

I budgeten för 2016 valde nämnden att göra omfördelningar i förhållande till kommunfullmäktiges budget. Detta för att svara mot förväntat utfall per verksamhetsområde. I 2017 års budget följer omsorgsnämnden tilldelningen per verksamhetsområde från KF där vissa omfördelningar har gjorts mellan verksamhetsområden.

För 2016 prognosticerade nämnden ett överskott, men för att säkerställa en budget i balans 2017 krävs fortsatt effektiviseringsarbete inom respektive verksamhetsområde. Det är en stor utmaning för nämnden att klara en ekonomi i balans samtidigt som målsättningen är att tillhandahålla verksamhet med hög kvalitet.

Kommungemensamma kostnader som påverkar nämnden förväntas öka med cirka 15 procent jämfört med 2016. Ökningen beror på kostnader som inte fördelats under 2016.

I och med den nya nämndorganisationen som träder i kraft den 1 januari 2017 kommer omsorgsnämnden inkludera verksamhet i egen regi. Sammanslagningen innebär förändrade och mer effektiva arbetssätt, vilket kommer att ge ekonomisk effekt. Det är svårt att i dagsläget förutse alla ekonomiska effekter utifrån förändrade förutsättningar och nya arbetssätt. Eventuella effekter med anledning av omorganisationen hanteras i ombudgeteringsärendet under våren 2017.

Budgeten för 2017 innehåller i dagsläget ett antal oidentifierade besparingar. För att nämnden under 2017 ska klara en budget i balans krävs ytterligare effektiviserande åtgärder. Förvaltningen avser att återkomma till nämnden i januari med förslag till dessa åtgärder.

Nämndens budget för respektive verksamhetsområde

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
110 Nämnd- och styrelseverksamhet	1 571	1 125	446

Den politiska verksamheten har tilldelats 1 571 tkr vilket är en ökning med 4 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna för nämnden är i huvudsak arvoden och övriga sammanträdeskostnader.

Öppna förebyggande insatser

539 Öppna förebyggande verksamhet	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
Nettokostnad verksamhetsområde 539	30 531	32 372	-1 841

I den förebyggande verksamheten ingår bland annat arbetsmarknadsinsatser för nämndens målgrupp. Nämnden sökte och beviljades under hösten medel för sociala investeringar för projekt med stöd mot studier för personer med psykisk funktionsnedsättning. Satsningen, som går under namnet Supported Education – samhällsbaserat stöd mot studier för personer med psykisk funktionsnedsättning - har arbetsmarknadsnämnden som samverkanspart. Nämnden har beviljats medel om totalt 4,31 mnkr under två år, och i budgeten för 2017 finns 2 230 tkr av dessa. Minskade kostnader förväntas uppstå inom nämndens övriga verksamhetsområden såsom boendestöd och daglig verksamhet.

Ordinärt boende 0-64 år

Verksamhetsområde 541 Ordinärt boende 0-64 år	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
Nettokostnad verksamhetsområde 541	199 468	176 814	22 654

Inom området ordinärt boende för personer upp till 64 år ingår bland annat hemtjänst, personlig assistans enligt SoL, korttidsvård samt boendestöd.

Under 2016 började en ny ersättningsmodell att tillämpas för boendestödet vilket gav minskade kostnader om ungefär 4 mnkr i jämförelse med året innan. Under 2017 beräknar nämnden kunna fortsätta med den positiva kostnadsutvecklingen inom boendestödet. När det gäller hemtjänst och hälso- och sjukvård avser nämnden att fortsätta följa volymutvecklingen.

För att nå en budget i balans behöver effektiviserande åtgärder genomföras.

Ordinärt boende 65 år och äldre

Verksamhetsområde 521 Ordinärt boende äldre	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
Nettokostnad verksamhetsområde 521	31 370	31 507	-137

För verksamhetsområdet ordinärt boende för personer över 65 år gäller samma förutsättningar för att nå en budget i balans som för motsvarande verksamhetsområde för personer 0-64 år.

Särskilt boende 0-64 år

Verksamhetsområde 542, Särskilt boende 0-64 år	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
Nettokostnad verksamhetsområde 542	169 401	203 783	-34 382

Inom verksamhetsområde 542 ingår särskilt boende med demens-, socialpsykiatri och omvårdnadsinriktning samt boende för särskilt vårdbehövande som avser HVB-placeringar för barn och unga.

Inom socialpsykiatriboende beräknas högre kostnader tillkomma på grund av högre ersättningsnivåer i senaste ramupphandlingen. Inom hela verksamhetsområdet behöver åtgärder vidtas för att uppnå en budget i balans.

Särskilt boende 65 år och äldre

Verksamhetsområde 522 Särskilt boende äldre	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
Nettokostnad verksamhetsområde 522	91 680	80 307	11 373

För verksamhetsområdet särskilt boende för personer över 65 år gäller samma förutsättningar som för motsvarande verksamhetsområde för personer 0-64 år.

Insatser enligt LSS

Verksamhetsområde 55 insatser enligt LSS och ASS	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)	Förändring
Nettokostnad verksamhetsområde 55	1 027 177	1 002 901	24 276

Inom verksamhetsområdet ingår nämndens samtliga insatser enligt LSS och assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB). Vid beräkningen av vad som anses vara skälig kostnad för personlig assistans enligt LSS har nämnden gjort bedömningen att det är 261 kr utom de som har

beslut om vaken natt eller jour hela natten. För dem som har beslut om vaken natt eller sovande jour hela natten mellan klockan 22-07 utgår en ersättning på 291 kr per timme för samtliga beviljade timmar, vilket är samma som regeringens beslutade schablonersättning för 2017.

Inom bostad med särskild service kommer nämnden att starta nya gruppboendestäder, däribland de två boenden som inte startade som planerat under 2016. Inom områdena personlig assistans och assistansersättning avser nämnden att fortsätta följa utvecklingen av volymer och effekten av försäkringskassans ändrade bedömningsgrunder. Inom daglig verksamhet pågår arbete med nya ersättningsnivåer. Nämnden avser att se över kostnaderna inom barn- och ungdomsområdet.

För att nå målet med budget i balans behöver ytterligare effektiviserande åtgärder inom LSS-området genomföras.

Bilaga 1 Uppföljningsplan

Inledning

Denna uppföljningsplan är en bilaga till omsorgsnämndens verksamhetsplan 2017-2019. Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden.

Syfte

Resultatet av uppföljningsarbetet är en viktig del av nämndens underlag för lärande och beslut. Uppföljningen blickar bakåt för att analysera vad som har blivit gjort och blickar framåt för att bedöma vad som återstår att göra. Uppföljningen strävar efter att visa i vilken utsträckning

- medborgarna i Uppsala kommun är nöjda med de förutsättningar och den service som erbjuds inom nämndens ansvarsområden,
- nämnden följer de krav som staten och kommunfullmäktige ställer på nämnden för att öka genomslaget för politiskt fattade beslut,
- nämnden följer verksamhetsplanen och vilka resultat som de valda strategierna leder till, samt
- effektiviteten och kvaliteten på det arbete som utförs kan förbättras.

Förhållningssätt kring uppföljning

- Uppföljningen är en del av nämndens styrning och utgår därför från de mål och uppdrag som nämnden ska genomföra.
- Uppföljningsarbetet har en ambitionsnivå som innebär att nyttan av uppföljningen antas överträffa kostnaden, även om en strikt ekonomisk kalkyl inte kan tas fram.
- Uppföljningen utgår från tydliga nulägesbeskrivningar. Det är en förutsättning för att kunna beskriva förändring och utveckling.
- Beskrivningen av utvecklingen utgår från tillförlitliga och dokumenterade källor. Så långt möjligt eftersträvas mätbarhet i uppföljningen.
- Information och data ska brytas ned och analyseras för att upptäcka skillnader mellan olika grupper, exempelvis kvinnor/män (obligatoriskt), barn/unga/vuxna, bostadsområden, och så vidare.

Nämndens uppföljning

Uppföljning ur olika perspektiv är en naturlig och integrerad del av nämndens styrsystem. Nämnden har en uppföljningsplan som fastställer vissa grundläggande principer och inriktning för uppföljningsarbetet. De olika uppföljningsprocesserna ingår och beskrivs närmare i nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Syftet med uppföljningsarbetet är att

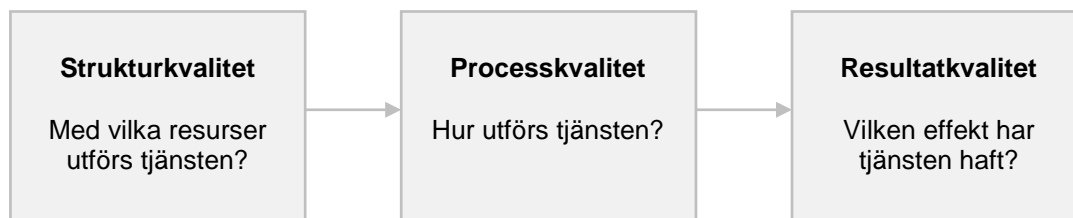
- Kontrollera avtalsuppfyllelse, och därmed kvaliteten i beställd verksamhet
- Bidra till verksamhetsutveckling och kvalitetssäkring
- Säkerställa att utveckling sker i enlighet med politiska beslut och viljeinriktningar
- Säkerställa att den enskilde som beviljats insatser får dessa verkställda i enlighet med beslut och till förväntad kvalitet

Målbild

Nämndens uppföljningsarbete är ett verktyg för såväl nämnden som utförarna att arbeta med ständiga förbättringar. Syftet med förbättringsarbetet är att medborgare och enskilda stödandvändare upplever att erbjudna tjänster motsvarar behoven och håller en hög kvalitet i förhållande till både lagstiftning och den enskildes förväntningar.

Uppföljning på olika nivåer

Nämndens uppföljning behöver ske på olika nivåer och ur olika perspektiv. Dessa behöver samverka och ”haka i varandra” för att en helhetsbild ska kunna ges. Kvalitet kan mätas ur olika aspekter, vilka resurser finns, hur tjänsten utförs och vilken effekt har tjänsten haft.



Modell av Donabedian.

Strategisk nivå

Den strategiska uppföljningen innebär uppföljning av hur kommunfullmäktiges mål och de av nämnden beslutade nämndmålen har uppnåtts. Resultat av uppföljning på strategisk nivå rapporteras i samband med delårsbokslut och bokslut.

Verksamhetsnivå

Verksamhetsuppföljning är uppföljning av en verksamhetstyp med samma uppdrag, till exempel samtliga träffpunkter för personer med psykisk ohälsa. Syftet med uppföljning på verksamhetsnivå är att se om stöd ges på ett jämlikt sätt. Genom uppföljning på verksamhetsnivå kan strukturkvalitet mätas. Vid uppföljning på verksamhetsnivå mäts delvis även resultat på avtalsnivå.

Avtalsnivå

Avtalsuppföljning avser de avtal som nämnden tecknat med utförare, såväl interna som externa. Dessa uppföljningar styrs innehållsmässigt av det förfrågningsunderlag som legat till grund för avtalets tecknande. Avtalen omfattar vanligtvis en eller ett fåtal enheter. Uppföljningen sker i normalfall per enhet, oavsett om avtalet omfattar flera enheter. Avtalsuppföljningen fokuserar i stor grad hur tjänsten utförs, d v s processkvaliteten. Nämndens ambition är att varje enhet följs upp minst en gång under avtalsperioden.

Om enheten uppvisar brister ska utföraren ta fram en åtgärdsplan för samt åtgärda bristerna. Om felet eller bristen är av större karaktär kan ersättningsreducering komma ifråga även innan utföraren har upprättat en åtgärdsplan. Detta gäller inte om utföraren kan visa att åtgärderna inte har kunnat genomföras på grund av oförutsedda händelser av extraordinärt slag som utföraren inte kunnat råda över.

Individnivå

Individuppföljning sker utifrån den eller de insatser som berörd person beviljats genom myndighetsbeslut. Här är frågan om och hur man fått de insatser som beviljades. Dessa uppföljningar görs av biståndshandläggare vid myndigheten. Individuppföljningen fokuserar på vilken effekt tjänsten/stödet fått för den enskilde, d v s resultatkvalitet. Nämndens ambition är att individuella insatser följs upp vid behov, men minst en gång per år.

Planerade eller händelsestyrda uppföljningar

Majoriteten av nämndens uppföljningar är planerade, d v s sker med viss regelbundenhet och är i förväg bestämda. Vid avtalsuppföljning kan dessa ske som anmälda eller oanmälda besök.

Även händelsestyrda uppföljningar görs. Dessa görs inte regelbundet utan orsakas av en särskild händelse. Exempelvis:

- Upprepade händelser hos samma utförare, eller enstaka händelser där det föreligger uppenbar risk att händelse upprepas
- Händelse av särskilt allvarlig art, t ex brist i kompetens, medvetna avsteg från avtal eller upprepade händelser i ett tydligt mönster
- Stora negativa avvikelser i budget eller indikatorer för måluppfyllelse
- Sker vid behov efter kännedom om händelse

Arbetsätt och metoder som används vid olika uppföljningar beskrivs närmare i förvaltningens interna rutiner.

Ekonomisk uppföljning

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker per april, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Inga nämndspecifika indikatorer							
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Fortsätta översyn av placeringar inom barn- och ungdomsområdet samt samverka med socialnämnden.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Fortsatt översyn av lokaler inom barn- och ungdomsverksamhet (korttidstillsyn, korttidsvistelse).	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel och delårsbokslut
Bevaka socialdepartementets översyn av assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen om stöd och service (LSS).	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel och delårsbokslut
Bevaka utfallet av försäkringskassans ändrade rättspraxis och ställningstagande.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel och delårsbokslut
Utveckla kontrollen av ersättningen för personlig assistans.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel och delårsbokslut
Genomföra jämställdhetsanalys gällande beslut om personlig assistans och boendestöd.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel och delårsbokslut
Ta fram handlingsplan för att genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel och delårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Boende enl. LSS § 9.9 där den boende har möjlighet till en individuellt anpassad aktivitet per dag utanför bostaden, andel (%).	i.u	i.u	66	51	Öka		Helårsbokslut
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Samverka och samarbeta gällande forskning och utveckling med universitet, kulturnämnden, idrotts- och fritidsnämnden, Upplandsstiftelsen och Region Uppsala.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Samverka med kommunledningskontoret för en IT-koordinering.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Bevaka innovationer och världsfärdsteknologi.	Lägesrapportering vid boksluten						Helårsbokslut
Omvärldsbevaka andras kommuners innovativa lösningar för särskilda boendeformer.	Lägesrapportering vid boksluten						Helårsbokslut
Systematiskt följa upp mervärden i LOU-upphandlade verksamheter.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Indikatorer	Nuvärde			Jämför- värde	Mål- sättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Inga nämndspecifika indikatorer							
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Sammanhållet och strukturerat miljöarbete utifrån ledningssystemet.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Samverkan med gatu- och samhällsmiljönämnden, utbildningsnämnden gällande samordning av den särskilda kollektivtrafiken.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Fortsätta arbetet med och implementera handlingsplan för att öka andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter.	Redovisning utifrån egenkontroll (Hållbarhetsportal)						Helårsbokslut
Samverkan med kommunledningskontoret för nå giffria verksamheter, i både interna och externa verksamheter/tjänster.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Förbättra uppföljningen av fordonsanvändning i avtals- och uppdragsuppföljningar för att få underlag för utvecklingsinsatser.	Redovisning utifrån egenkontroll (Hållbarhetsportal)						Helårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Indikatorer	Nuvärde			Jämför- värde	Mål- sättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Barn och unga, under 21 år som har <i>Samordnad Individuell Plan</i> , SIP upprättad, antal.	i.u	i.u	157	125	Öka		Helårsbokslut
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Ge förutsättningar för en god hälsa genom att arbeta med förebyggande och tidiga insatser i nämndens verksamheter.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Förbättra metoder utifrån att regeringen har för avsikt att göra <i>Barnkonventionen</i> till svensk lag, 1 januari 2018.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Kartlägga och implementerar strategier/nytt arbetsätt med stöd av <i>Innovationsguiden</i> .	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Implementera Socialstyrelsens modell <i>Individens behov i centrum</i> (IBIC).	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Säkerställa funktionshinderperspektivet i implementeringen av handlingsplan för äldrenämndens projekt "Äldrevänlig stad".	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete							
Indikatorer	Nuvärde			Jämför- värde	Mål- sättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Personer som arbetar inom daglig verksamhet enligt LSS, som har sysselsättning på eller kopplad till ordinarie arbetsmarknaden, andel (%).	-	-	56	51	Öka		Helårsbokslut
Personer som avslutar sitt beslut daglig verksamhet och övergår till anställning på öppna arbetsmarknaden (av det totala antalet personer med beslut inom daglig verksamhet), antal.	i.u	i.u	4	3	Öka		Helårsbokslut
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Upprätthålla och utveckla boendeprocesskedjan.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Säkerställa den enskildes rätt att välja boende och flytta genom att se över erbjudandeprocessen av bostad med särskild service.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Utreda boendestöd anpassat för personer som tillhör personkrets enligt LSS.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Bevaka effekten av projektet <i>Boendekarriär</i> .	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Utreda möjligheten till personligt anpassat stöd till den enskilde under arbete/praktik, där andra huvudmäns insatser inte är möjliga att tillämpa.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Undersöka samverkansformer tillsammans med arbetsmarknadsnämnden så att samordnade insatser erbjuds unga med nedsatt arbetsförmåga.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel- och delårsbokslut
I samverkan med kommunledningskontoret utveckla en IT-baserad informationstjänst gällande valfrihetssystem (ledsagarservice och daglig verksamhet).	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Utreda möjligheten att göra en visuell presentation av bostad med särskild service respektive servicebostad på kommunens webbplats.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
I samverkan med kommunledningskontoret se över möjligheten till ett ändamålsenligt IT-system (ex. analys, bomodul).	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Fortsätta implementera regional handlingsplan framtagen tillsammans med Region Uppsala inom ramen för Närvårdssamverkan Uppsala (NSU).	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel- och delårsbokslut
Utveckla stödet till sociala företag.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Fortsatt samverkan i plattformen lokala utvecklingsgrupper LOKUS (Samordningsförbundet Uppsala Län).	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Inga nämndspecifika indikatorer							
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Genom samverkan med utbildningsnämnden och socialnämnden framarbeta en samverkansmodell kring skolnärvaro. (Projekt – samverkan kring skolnärvaro).	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Ej verkställda beslut LSS 9.9 (boende), inrapporterade till Inspektionen för vård och omsorg, antal.	14	27	41	25	Minska		Helårsbokslut
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde antal.	50	57	55	46	Minska		Helårsbokslut
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Implementera handlingsplan och ta fram strategier utifrån delmål gällande Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel- och delårsbokslut
Anpassa vård och omsorg för framtida behov och kommande lagförändringar.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Fortsätta översynen av ansvarsfördelning av hälso- och sjukvårdsinsatser mellan Uppsala kommun och Region Uppsala.	Redovisning utifrån egenkontroll Avvikelsehanteringssystem Patientsäkerhetsberättelse						Helårsbokslut
Utreda formerna för ett samlat uppdrag av hälso- och sjukvård för hela eller delar av nämndens målgrupp som bor i ordinärt boende med undantag av dem som har beslut om hemtjänst.	Redovisning utifrån egenkontroll Avvikelsehanteringssystem Patientsäkerhetsberättelse						Helårsbokslut
Fortsätta samverka med interna intressenter för att tillgodose egenvård.	Redovisning utifrån egenkontroll Avvikelsehanteringssystem Patientsäkerhetsberättelse						Helårsbokslut
Fortsätta satsningen på närvårdsutveckling (NSU) tillsammans med Region Uppsala för att kunna erbjuda samordnade insatser och främja rehabiliteringsinsatser.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Implementera nytt arbetssätt utifrån Trygg och effektiv utskrivning från slutenvård.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel- och delårsbokslut
Se över riktlinjer för hjälpmedelshandling.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
I samverkan med Region Uppsala se över hantering av hjälpmedel.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Fortsätta samverka med Region Uppsala och berörda nämnder gällande möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Personer som deltagit i delaktighetsslingor (Delaktighetsmodellen, DMO), antal.	i.u	i.u	3	i.u	Öka		Helårsbokslut
Brukare inom LSS som känner sig trygga med personalen, andel (%).	i.u	i.u	i.u	i.u	Öka		Helårsbokslut
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
Fortsätta utvecklingen av dialog med medborgare, företag och föreningar.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel- och delårsbokslut
Vidareutveckla metoder för inhämtande av den enskildes upplevelse av sin vård- och omsorg.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
Skapa struktur och systematik kring delaktighetsmodeller.	Redovisning utifrån egenkontroll						Hel- och delårsbokslut

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	Tidpunkt för uppföljning
	Kvinnor	Män	Totalt				
Sjukfrånvaro, andel (%).	2.57	1.22	5.13	4.17	Minska		Helårsbokslut
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd						Tidpunkt för uppföljning
9.1 Ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete för att nå, attrahera och rekrytera rätt kompetens.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.1 Utveckla samarbetet med andra nämnder och huvudmän för att anställa fler personer med funktionsnedsättning.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.2 Tydliggöra kompetens- och utvecklingsvägar.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.2 Främja ett hälsofrämjande och systematiskt arbetsmiljöarbete.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.3 Fortsätta att utveckla processer för chefsförsörjning och ledarutveckling.	Redovisning utifrån medarbetarundersökning						Helårsbokslut
9.3 Implementera ett enhetligt ledningssystem.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.4 Fortsätta med kompetensinventering.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.5 Ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete för att nå, attrahera och rekrytera rätt kompetens.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.5 Fortsätta samverka med fackföreningar.	Uppföljning av samverkansprotokoll.						Helårsbokslut
9.5 Utveckla samarbetet med andra nämnder och huvudmän för att anställa fler personer med funktionsnedsättning.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut
9.5 Att i samarbete med andra nämnder skapa förutsättningar för att Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.	Redovisning utifrån egenkontroll						Helårsbokslut

9.5 Samverka med kommunledningskontoret.	Redovisning utifrån egenkontroll	Helårsbokslut
9.5 Införa digital rapportering för timanställda medarbetare.	Redovisning utifrån egenkontroll	Helårsbokslut
9.5 Fortsätta genomförandet av heltidsreformen samtidigt som delade turer motverkas.	Redovisning utifrån egenkontroll	Helårsbokslut